

Əliyev-Sarkisyan görüşü razılışdırıldı

Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri Parisdə ATƏT-in Minsk Qrupu hömsədləri ilə ayri-ayrılıqda keçirdikləri görüşlərdə prezidentlərin danışqların növbəti raunduna razılıq verdiklərini təsdiq ediblər.

Virtualaz.org xəber verir ki, bu barədə hömsədlərin birgə bəyanatında deyilir.

"Nazırı prezidentlərin münaqişənin hərtərəfli nizamlanması da irələnilən iyün ayında keçiriləcək növbəti raunduna razılıq verdiklərini təsdiq ediblər" - bəyanatda deyilir.

Bəyanat ATƏT-in saytında yerləşdirilib.

Azərbaycan xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarov mayın 30-da Fransada hömsədlərlə görüşüb. Ermənistan xarici işlər nazırının hömsədlərlə görüşü iyünun 2-də baş tutub.

Prezidentlərin iyün ayında harada görüşəcəkləri hələlik açıqlanmayıb. Ancaq ehtimal olunur ki, bu görüş Parisdə baş tutacaq.

Con Kerridən Beyons zarafatı ABS

dövlət katibi Con Kerri global ekoloji problemlərdən dənişib. Musavat.com xarici xəbər agentliklərinə istinadon bildirir ki, Con Kerri Birleşmiş Millətlər Təşkilatının beynəlxalq məktəbinin məzunlarının buraxılış gecəsində tələbələrə səslənərək onların həyatda bir çox çətin sınaqlara hazırlar olmalarını deyib.

"Bəlkə də bu gün mənim yerime Beyonsu görəmək istərdiniz, ancaq təessüf ki, o yox, men geldim" - deya zarafatla çıxışa başlayan Kerri tələbələrə 21-ci əsrin gətirdiyi yeni tendensialardan dənişib.

Çıxışının bir qismını global ekoloji problemlərə həsr edən Kerri iqlim dəyişikliklərinin fəlakətlərə səbəb olacağını bildirib.

Kerri 2015-ci ili tarixin ən isti il olduğunu söyləyərək, qlobal istilişmədən acliq, etraf mühitin çirkənməsi, qlobal köç və quraqlığa səbəb olacağını bildirib.

□ VAQIF

Avro sürətlə bahalaşmağa başlayıb

ABS-da bu ilin may ayında qeyri-kənd təsərrüfatı sektorunda iş yerlərinin sayının proqnozlardan çox az açılmasına dolların məzənnəsini sərt aşağı salıb. "Report" xəber verir ki, adı çəkilən göstərici proqnozlaşdırılan 164 min əvəzindən 4 dəfə az, 38 min olub. Nöticədə, dollar/avro məzənnəsi bir saat ərzində 1,6% artraraq 1,1140 USD/EUR səviyyəsindən 1,1320 USD/EUR-a yüksəlib.

Yüksəlməyə səbəb ABŞ Federal Ehtiyat Sisteminin (FES) iyünün 13-14-də keçirəcəyi növbəti iclası ərefəsində açıqlanan bu vacib göstəricinin ucot dərəcəsinin artırılması niyyətinə neqativ təsir etməsi olub. Qeyd edək ki, may ayında işsizlik göstəricisi isə 4,9% proqnoza qarşı 4,7% olsa da, dolların məzənnəsini təsir edə bilməyib.

"Report"un analitik qrupu yeni iş yerləri göstəricisinin güclənilmədən azalması FES-in qararının proqnozlaşdırılmasında çətinlik yaradıb və ucot dərəcəsinin iyul iclasında artırılması ehtimallarını gücləndirib.

"Qaya Mətbuat Yayımları" MMC!

- İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:

- Öğər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinize və ya ofisiñizə çatdırılmasını;

- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmek və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;

- Tirajınızda lazımlı gəldiklərə dəyişikliklər etmək;

Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan

"Yeni Müsavat" - 0.60 AZN

və bundan əlavə 2500 adda yerli

ve xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmek lazımdır.

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22

- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

Türkiyənin baş naziri Binəli Yıldırım Bakıdan dünyaya səsləndi

Prezident İlham Əliyev və Azərbaycana rəsmi səfər gələn Türkiyənin baş naziri Binəli Yıldırım arasında tekbətək görüş olub.

APA-nın məlumatına görə, daha sonra nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə geniş tərkibli görüş keçirilib.

Prezident İlham Əliyev B.Yıldırımı yüksək vəzifəyə təyin olunması münasibətlə təbrik edib: "Çox şadam ki, ilk rəsmi səfərinizi məhz Azərbaycana edirsiniz. Bu, bərə daha göstəri ki, iki ölkə arasında münasibətlər yüksək səviyyədədir. Bizim məqsədimiz Türkiyə-Azərbaycan birləşmədən... İnanıram ki, yaxın vaxtlarda böyük əhəmiyyətə malik bu layihələrin açılmasını edəcəyik. Türkiyə-Azərbaycan birləşmə bölgədə sabitliyi möhkəmləndirir".

B.Yıldırım isə xatırladı ki, Türkiyədə yeni hökumət qurulan zaman hökumət başçısının ilk olaraq Şimali Kipr və Azərbaycana sefer etməsi ənənə halını alıb: "Biz tək millət, iki dövlətik. Səmi-mi qonaqpərvərliyə görə təşəkkür edirəm".

Görüş qapalı şəraitdə davam edib.

Daha sonra İlham Əliyev və Binəli Yıldırım birgə mətbuat konfransı keçiriblər. Prezident Əliyev öz çıxışında Almaniya Bündestaqının son qərarı ilə bağlı Türkiyənin yanında olduğunu açıq şəkildə ifadə etib. O deyib ki, Almaniya bir zamanlar Azərbaycana münasibətdə olduğu kimi, bu defə de Türkiyəyə münasibətdə səhər ve həqiqiliyə yol verib.

Prezident Türkiyə-Azərbaycan qardaşlığından, ortaq maraqlı

və layihələrdən də dənişib.

İlham Əliyev deyib ki, Türkiyə Dağılıq Qarabağ məsələsində Azərbaycanın yanındadır.

Prezident bildirib ki, Azərbaycan-Qarabağ məsələsində herbi-siyasi üstünlük elde edib:

"Aprelde Azərbaycan ordusu yüksək-hücum əməliyyatı keçirib, 2000 hektar ərazi düşməndən təmizlənilib. Biz çalışacaq ki, bu məsələ dənişqıllar yolu ilə həll edilsin. "Status-kvo" dayışməlidir, bu isə torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi deməkdir".

B.Yıldırım isə Azərbaycanın inkişafı barədə dənişib: "Bu inkişaf həmisi Bakı ilə məhdudlaşdır. Mir. Biz haraya gedirsek yenidənqurma faaliyyətini görürlər. Azərbaycan torpaqlarının 20 faizi nə zaman geri qaytarılsa, həmin torpaqlarının azad edilməsi nə zaman təmin olunsa bu məsələ həll edilmiş sayılacaq. Beynəlxalq birləşmə bu mövzunu daha ciddi mütəxəllicədən işləməli və ikili standartlarda həll olunmalıdır. (APA)

B.Yıldırım isə Azərbaycanın inkişafı barədə dənişib:

"Bu inkişaf həmisi Bakı ilə məhdudlaşdır. Mir. Biz haraya gedirsek yenidənqurma faaliyyətini görürlər. Azərbaycan torpaqlarının 20 faizi nə zaman geri qaytarılsa, həmin torpaqlarının azad edilməsi nə zaman təmin olunsa bu məsələ həll edilmiş sayılacaq. Beynəlxalq birləşmə ikili standartları tərk etmeli, dünyadan müxtəlif yerlərdə yaşanan insanlıq dramalarına biganə qalmamalı olduğunu düşünürük".

İtalyanlardan vaz keçməlidir...

Almaniya parlamenti tarixi bir yalana imza atdı. Bu bizim üçün heç bir əhəmiyyət kəsb etmir. Bizim fikrimiz tarix tarixçilərin öndəsinə buraxılmalıdır. Almaniya parlamentinin bele bir qərar alması təessüf doğurur. Bu türk-alman münasibətlərinə zərbdər. Almanıyanın bu yanlışdan vaz keçəcəyinə ümidi edirik. Bu təqdirdə türk-alman münasibətlərinə cüzi dərəcədə zərər dəyərək həll olunur bilər...

Azərbaycan torpaqlarında yaşanan vəhşiliklərin görəməliyə vurulması səmimiyyətsizlərdir. Bu ölkələr Xocalı soyqırımıni niyə gündəmlərinə almırlar? Keçmişdəki dəftərləri qarşıdırıǵımız zamanan an çox hesabı çıxanların başında ele Qərb ölkələri gelir. Beynəlxalq birləşmə regional, qlobal hadisələrdə ikili standartları tərk etmeli, dünyadan müxtəlif yerlərdə yaşanan insanlıq dramalarına biganə qalmamalı olduğunu düşünürük".

Klinton Trampı "təcrübəsiz", Tramp isə Klintonu "saxtakar" adlandırıb

Amerika seçki yarışında namizədlər Tramp və Klinton bir-birinə qarşı ağır ifadələrdən belə çəkinmirlər.

ABŞ prezidentliyinə namizəd Hillari Clinton San-Diego şəhərində öz tərəfdarları karşısındakı çıxış edərək "Donald Trampı seçmək böyük bir tarixi xəta olar", - deyə söyləyib.

Musavat.com Associated Press-e istinadən xəber verir ki, xanım Clinton Trampın xarici siyasetdə təcrübəsinin olmadığını deyib və eləvə edib ki, onun siyaseti beynəlxalq nüvə böhranına, daxilde isə iqtisadi tələtümərlərə gətirəcək cıxaracaq.

"Tramp deyir ki, onun xarici siyaset təcrübəsi böyükdür. Bu adəmin olsa-olsa "Miss dünya" yarışmasını təşkil etmək təc-rübəsi ola bilər", - deyə o bildirib.

Klinton Trampı firndaqçı adlandırmadıqdan da çəkinməyib və onu əmlak kralı kimi kəsib amerikalıların etibarından sui-istifadə etməkdə günahlanırdı.

Hillari Clinton Trampı bir çox beynəlxalq nüfuzlu şəxsləri, o cümlədən Roma papasını təhqir etdiyini bildirib və bunun ABŞ üçün böyük problemlərə səbəb olacağını söyləyib.

Donald Tramp Demokrat partiyasındaki rəhbərini cavabız qoymayı və San-Xose şəhərində tərəfdarlar qarşısında onu yalançı və saxtakar adlandırdı.

Qeyd edək ki, Donald Trampa Respublikaçılar partiyasından dəstəkler gelməyə davam edir.

Belə ki, artıq ABŞ Nümayəndələr Palatasının spikeri Pol Rayan da seçkilərdə Donald Trampı dəstəkləyəcəyini açıqlayıb. Bundan əvvəl o Rend Pol (Rand Paul), Tim Skot (Tim Scott), Kelli Ayot (Kelly Ayotte), Ron Conson (Ron Johnson), Qreq Abbott (Greg Abbott), Nikki Haley (Nikki Haley), Brayan Sandoval (Brian Sandoval) və s.kimi nüfuzlu respublikaçı senator və gubernatorların dəstəyini qazanıb.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zeng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Şirvanda baş həkimin evinə basqın edildi

Sirvan şəhərində quldurluq hadisəsi baş verib. APA-nın Mil-Muğan bürosunun məlumatına görə, bu gün sohər saat 10.00 radələrində Şirvan şəhər Doğum evinin baş həkimini Sevda Həsənovanın Şirvan şəhəri Z.Hacıyev kütüsü 1, mənzil 14 ünvanında yerləşən fərdi yaşayış evinə 3 nəfər maskalı şəxs daxil olub.

Həmin vaxt evdə tək olan baş həkimin qayınanı Sudsa Bəylərovın ağızını bağlayan maskalı şəxslər evi axtraraq oradan 25 min manat dəyərində qızıl-zinət əşyaları götürürək aradan çıxıblar. Quldurluq edən şəxslər yaşılı qadına xəsarət də yetiriblər.

Faktla bağlı Şirvan Şəhər Polis Şöbəsində cinayət işi açılıb, araşdırma aparılır. Cinayəti töredən şəxslərin tapılması istiqamətində istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir.

Suriyada döyüşən azərbaycanlılar məhkəmə qarşısına çıxarıldılar

Baki Ağır Cinayət Məhkəməsində Suriyada Bəşər Əsədə qarşı döyüşməkdə ittiham olunan Azərbaycan vətəndaşları - Rufan Ağcabəyov və Marfin Vladimirin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi keçirilib.

Virtualaz.org sayıti xəber verir ki, prosesə hakim Əlövət Abbasov sədriyik edib.

Prosesdə təqsirləndirilən Vladimirin vəkil Ruhit Əkbərov vəsətət qaldıraraq bildirib ki, Əkbər Əliyev adlı şəxsin əlavə şahid qismində dindirilməsini istəyir. Vəkil müdafiə etdiyi şəxsin həbs olnarkən tərcüməçi və vekillə təmin olunmadığını, istintaq zamanı kobud qanun pozuntularına yol verildiyini məhkəmənin diqqətine çatdırıb.

Təqsirləndirilən şəxs bildirib ki, əvvəller Milli Orduda zabir kimi xidmət dib, məhkum olub, məhkumluğunu başa vurub.

İstintaq zamanı ona təziqlər olduğunu, MTN-də ona işğəncələr verildiyini deyib. O bəzi sənədlərin tərcümə olunaraq ona verilməsini məhkəmədən xahiş edib.

Qeyd edək ki, Rufan Ağcabəyov və Martin Vladimir Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi tə

Iyünün 3-də Bakıda, Heydər Əliyev Mərkəzində Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayı işə başlayıb. İki gün davam edəcək Qurultayda 49 ölkədən 500-dən çox diaspor nümayəndəsi və qonaq iştirak edir. Qonaqların içərisində xarici ölkələrin Azərbaycan'a dost münasibəti ilə tanınan nüfuzlu siyasetçiləri, ictimai xadimləri, elm adamları və bir neçə ölkənin yüksək vəzifəli şəxsləri, parlament üzvləri də var.

Xaricdən dəvət edilən qonaqlarla yanaşı, qurultayın işinə Azərbaycanın müxtəlif dövlət və hökumət strukturlarının, qeyri-hökumət təşkilatlarının, elm, təhsil, mədəniyyət və digər yaradıcı qurumların, siyasi partiyaların təmsilcilərindən ibarət 360 nəfərlik nümayəndə heyəti də qatılıb. Tədbirdə "Yeni Müsavat" qəzətinin baş redaktoru Rauf Arıoğlu da iştirak edib.

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev qurultayın açılış mərasimində nitq söyləyib. (Azər-TAC) Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayının açılışı münasibətlə təbliğini çatdırıb prezident İlham Əliyev bu qurultayın soydaşlarımızın birləşməsi üçün mühüm addım olduğunu bildirdi.

Müstəqilliyin ilk illerində üzləşdiyimiz problemlərdən, xüsusilə də Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsindən danişan prezident tarixi Azərbaycan torpaqlarında məskunlaşan ermənilərin keçmiş saxtaşalıqlarını, qədim Azərbaycan topominlərini deyişiklərini bildirdi. Ermənistanın işgalçılıq siyaseti nəticəsində ərazilərimizin 20 faizinin zəbt olunduğunu, 1 milyondan çox insanın qaçqın və məcburi köçküne çevrildiyini, Xocalı soyqırımından töredildiyini diqqətə çatdırıb. Bu məsələdə informasiya mənbələrinin genişləndirilməsinin, diasporun internet və yazılı mətbuat resurslarından daha geniş yararlanaraq münaqişə ilə bağlı həqiqətlərin geniş miqyasda yaymasının zəruriliyinə toxunan dövlətimizin başçısı aprel döyüşlərində ermənilərin yalan informasiyaya əl atmaq niyyətlərinin puça çıxdığını, bu döyüşlərin Ermənistanın növbəti təxribatı olduğunu, Azərbaycan ordusunun onlara layiqli cavab verək düşməni yerində oturduğunu bildirdi.

Prezident dedi ki, Ermənistən prezidenti bu yaxınlarda Avrasiya İqtisadi İttifaqının zirvə görüşündə yalan danışaraq bildirib ki, qondarma "Dağlıq Qarabağ ordusu" vəziyyətə nəzarət edir və Azərbaycan döyüşlərin dayandırılması ilə bağlı guya Rusiyadan xahiş edib. Bu iddianın tamamilə cəfngiyata söykəndiyini deyən İlham Əliyev Dağlıq Qarabağın "ordusu"nun bir mif və ermənilərin beynəlxalq ictimaiyyəti çasdırmaq üçün atlığı addım olduğunu konkret faktla əsaslandırdı. Əslində isə atəşkəsin bərpə edilməsi ilə bağlı Ermənistən xahişi Rusyanın baş qərar-gah rəisi və dövlət başçısı tərəfindən Azərbaycana təklif olunub.

Musavat.com-un əməkdaşı xəber verir ki, prezident xaricdə yaşayan zəngin, bizneslə məşğul olan soydaşımızı Azərbaycana sərmayə qoymağa çağırıb. O deyib ki, son illerdə Azərbaycana 200 milyard dollar sərmayə qoyulub. Onun yarısı

Prezident Dünya Azərbaycanlılarının Qurultayında mühüm çağırışlar etdi

İlham Əliyev xaricdə yaşayan zəngin, bizneslə məşğul olan soydaşlarımızı Azərbaycana sərmayə qoymağa səslədi

xaricdən cəlb olunub. Bu da ölkəmizdə biznes mühitinin sağlam olmasına, şəffaflığın, bürokratik əngellərin aradan qaldırılmasına göstəricisidir. Prezident deyib ki, xaricdən azərbaycanlılar har il, heç olmasa bir dərəcə ailələri ilə Azərbaycana gəlməye çalışmalıdır. Bu, həm vətənle əlaqələrin qırılmasına üçün vacibdir, həm də ölkəmizə faydalıdır. Azərbaycanın hər cür turizm təsisləri var, istirahət üçün infrastrukturlar mövcuddur: "Qoy hər kəs öz ailəsi ilə istirahətini vətənində keçirtsin". Ölkə prezidenti həm də imkanı olan soydaşımızı Azərbaycanda bizneslə məşğul olmağa səsləyib.

"Dünya Azərbaycanlılarının Bakıda keçirilən IV qurultayında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev program xarakterli çıxış etdi. Hesab edirəm ki, bütün diaspora üzvləri böyük ruh yüksəkliyi ilə cənab Prezidentin çıxışından sonra yaşadıqları ölkələrdə daha qətiyyətli fəaliyyət göstərəcəklər və Azərbaycanın haqq səsini bütün dünyaya da-ha yüksək seviyyədə çatdıracaqlar". Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov qurultayla bağlı jurnalistlərə aqıqlamasında belə dedi.

Qurultay daha sonra "Fairmont Baku hotel"-da parallel panellərde öz işini davam etdirdi. İlk panel müzakirələri "Müasir dövrədə informasiya mühərbi - müdafiədən hücum: şərtlər, siyasi reallıqlar və yeni fəaliyyət mexanizmləri" mövzusunu ətrafında oldu. Müzakirələrə moderatorluq edən deputat Elman Nəsimov informasiya təhlükəsizliyi məsələlərinin xüsusi önmə kəsb etdiyi bildirdi.

AMEA-nın üzvü, akademik Rasim Əliyev təklif etdi ki, Azərbaycan vikipediyada feal olmalı, Azərbaycanın uğurları barede məlumatlar yerləşdirilməlidir.

Özbəkistandan gələn tədqiqatçı, Qarabağ üzrə araşdırmaçı Şöhrət Salamov Azərbaycan və özbək xalqının dostluğundan, qardaşlıqlıdan danışı. Dedi ki, Özbəkistan erməni işğalına qarşıdır: "Qarabağ məsələsində Azərbaycanın ərazi bütövlüyü-nün tərəfdarıdır. Ancaq silah yolu ilə deyil, sülh yolu ilə çözülmə-sini istəyirik"-deyə, bildirdi.

Musavat.com-un əməkdaşı xəber verir ki, prezident xaricdə yaşayan zəngin, bizneslə məşğul olan soydaşımızı Azərbaycana sərmayə qoymağa çağırıb. O deyib ki, son illerdə Azərbaycana 200 milyard dollar sərmayə qoyulub. Onun yarısı

Sabir Rüstəmxanlı: "50 milyonluq azərbaycanlılarının potensialı hələ ortaya çıxmayıb"

Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Diasporunun sədri Hikmət Cavadov ölkə başçısının fikirlərinə istinad edərək informasiya mübarizəsində daha aktiv olmağı vacib saidı və konkret təkliflərini verdi. "İstənilən media qurumu təbii ki, biznes qurumudur, onlarla əməkdaşlıq etmek üçün şübhəsiz ki, maliyyə lazımdır"-deyə, bildirdi. Əlavə etdi ki, informasiya mühərbiyətindən sonra yaşadıqları ölkələrdə daha qətiyyətli fəaliyyət göstərəcəklər və Azərbaycanın haqq səsini bütün dünyaya da-ha yüksək seviyyədə çatdıracaqlar". Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov qurultayla bağlı jurnalistlərə aqıqlamasında belə dedi.

H.Cavadov informasiya sahəsində uğurlu fəaliyyət üçün koordinasiya şurasının yaradılması təsəbbüsü ilə çıxış etdi.

Litva Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin sədri Mahir Həmzəyev azərbaycanlıların soyqırımı və Qarabağ işğalı ilə bağlı həqiqətlərin dünyaya yayılması üçün bir sira xarici ölkələrin təcrübəsindən istifadə edildiyini vurğuladı. Dedi ki, əvvəllər Qərb mətbuatında münaqişə Dağlıq Qarabağ kimi təqdim olundurdu, indi "Artsax" ifadəsindən istifadə olunur. Bu da bir sıra işlərin yerində olmadığını göstərir.

Təşkilat sədri təklif etdi ki, erməni diasporu ilə effektiv mübarizə aparmaqdan ötrü Avropa qurumları və NATO ilə işləyən işçi qrupu təşkil edilsin, koordinasiya şurası yaradılsın.

DAK sədri, xalq şairi Sabir Rüstəmxanlı təqnidə fikirlərini səsləndirdi: "Xaricdə yaşayan soydaşımızın mətbuatda feal olmasına böyük ehtiyac var. Be-

lə adamlar var, amma onların heç biri bura dəvət olunmayıb. Diaspor işini parçalayan adamlar var, 20-30 il əvvəl adı siyahıya düşüb və bura dəvət edilib. Bu adamlar gözəylərlə ki, Azərbaycandan yardım olsun, onlar da bir iş görsün. Cox təssüs edirəm ki, Almaniyadan Orxan Araz da bərabər olunmayıb. DAK həmsədri Firudin Pərviznia burda yoxdur. Bunlar burda olmaya-olmaya necə ürək açıqlığı ilə deyə bilərik ki, diaspor bir araya gəlib? Bu gün dünyada yaşayan azərbaycanlılara bu iqtidara münasibətine görə qızımet vermelə deyil. Ayni-ayni məməurlarla yaxın olmaq əsas deyil, millətlə yaxın olmaq əsasdır.

S.Rüstəmxanlı xaricdə diaspor telekanalının olmasını, Bakıda diaspor kitabxanasının olmasını istədi: "Avropa və Amerikada bir Azərbaycan institutu yaradılmalıdır. Təhsil qanunu numura görə xaricdə yaşayan azərbaycanlıların Azərbaycanda təhsil almasına güzəşt olmalıdır. O güzəşt han? Bir nəfər güneyli burada güzəştli təhsil ala bilər. Yaxud deyək ki, xaricdə yaşayan azərbaycanlıların nəse yazmaq imkanı yoxdur. Heç olmasa 3-5 dollardan 5-ini al, 5 almana, ingilise bağışla. "Ömür kitabı" ermənilərin atasına odurulan kitabıbdır. Amma görək bizim xaricdə yaşayan azərbaycanlılarımız neçə kitab alıblar?"

Xalq şairi Almaniya qəbul olunan anti-türk qərarına da diqqət çəkdi: "Bu gün hökmən bilmir, o, nə yazacaq? "Qardaş

bir bəyanat qəbul olunmalıdır. Almaniya Bundestaqı Türkiyəyə qarşı son dərəcə ədalətsiz qərar qəbul etdi. Hami bilir ki, Türkiyədə erməni soyqırımı olmayıb, türklərə qarşı soyqırımla olub. Toplu məzarların açılışında mən iştirak etmişim, hamisi bizim soydaşlarımızdır. Bu, bizim zeñfilimizdir ki, 5 milyon türk yaşıyan Avropada ermənilərin xeyrinə qərar qəbul edilir. Amma bilirik ki, bu, siyasi qərardır. Belə olan halda biz bu hadisəyə bigane qala bilmərik. Soyqırımla soyqırımlımlı, bununla bağlı qərar qəbul etməlidir".

S.Rüstəmxanlı Türkədən işləməyi təklif etdi: "Bir olsaq, güclü olacaq. 50 milyonluq azərbaycanlılarının potensialı hələ ortaya çıxmayıb".

Türkiyədən gəlmiş həmyerimiz Aygün Attar işə doğmalarının məzarının erməni tapdakında olduğunu söylədi: "Gündə bir dəfə Qarabağın və tarixi Azərbaycan ərazilərinin erməni işğalı altında olduğunu bildiyimizdən dillərində yazaq".

Moskva Vilayəti Milli Mədəniyyətinin rəhbəri Qabil Ağayev "bu gün qarşımızda çox güclü təşkilatlanmış erməni diasporu, onun qarşısında işə zəif təşkilatlanmış Azərbaycan təşkilatları var"-söyləyərə çıxışına təqnidlərə başladı: "Təşkilat rehbərləri var ki, özünü azərbaycanlı olduğunu göstərmək istəmir. Təşkilat rehbəri var ki, Azərbaycanın tarixini bilmir, o, nə yazacaq? "Qardaş

biz ermənilərə toxunmasaydıq, yaşayırıq da" deyən adam təşkilat komitesidir. Ona dedim utanmırısan, mən Qarabağda döymüşüm, bilsən hadisələr necə olub. Hərə öz adamını dəvet edir, buna son qoyma la-zimdir".

Kocalıdan olan jurnalist Səriyye Müslümqizi "biz hələ Xocalı soyqırımı baş verəndə informasiya mühərbiyəsinə düsdük və 24 ildir oradan çıxa bilmə-

rik"-deyə birlərə çağırıldı.

"İsrail-Azərbaycan" Beynəlxalq Assosiasiyanın mətbuat katibi, beynəlxalq münasibətlər sahəsində ekspert Arie Gut dedi ki, yeyib-icməyi bir kənarə qoypub informasiya savaşında ciddi fəaliyyət göstərek.

O, "Yaşa, yaşa çok yaşa, ey şanlı Azərbaycan" deyərək çıxışını bitirdi və zalın sürekli alqışını qazandı.

"Hyuston-Bakı" Qardaşlaşmış Şəhərlər Assosiasiyanın prezidenti İrda Axundova önce Texas statından Diaspor Komitəsinin sədri Nazim İbrahimova, həmçinin qurultay iştirakçılarına göndərilən salamları çatdırıb və təbrik məktubunu oxudu.

Kopenhagen Vətən Cəmiyyətinin sədri Səfir Sadiqı xaricdəki bütün türk toplumlarının birgə fealiyyətini zəruri saydı: "Biz mütləq türk diasporunun gücündən istifadə etməliyik. Daha feal iş görmək üçün yaşıdagımız ölkələrin parlamentlərində Azərbaycanı sevənlər qrupunu yaratmalyıq ki, Azərbaycanın sözünü həmin qruplar deşin".

O, sonda Ali Baş Komanda-na müraciət etdi: "Biz artıq aprel döyüşlərindən sonra yaşıdagımız ölkədə ermənilərin üzünə dik baxa bilirik. Əger mühərbiyə yolu ilə torpaqlarımız azad edilirəsə, xaricdə yaşayan azərbaycanlıları nəzərə alınsın, biz var gücümüzə bu prosesdə iştirak etməyə hazırıq".

İsveçrə Azərbaycan Mədəniyyətinin sədri Qasim Nəsimov dövlətdən maliyyə dəstiyyi istəyənləri qanadı. "Bəs, bizi azərbaycanlılığımız, gücümüz harda qaldı?" Təşkilat rehbəri dedi ki, Isveçrə parlamentində Xocalı soyqırımı ilə bağlı müzakirələre nail olub: "Əger biz bunu bacarmışıqsə, deməli, çox şeyi bacarıraq. Ona görə də öz gücümüzü çox da kiçitməyək".

"Keçmişin təcrübəsi və müasir düşüncə - Azərbaycan diaspor hərəkatında genclər: yeni bacış və yeni strategiya" mövzusundakı müzakirələrdə işə gəncər aktiv şəkildə iştirak edirdilər.

Qurultay iyunun 4-də öz işini davam etdiyircək.

□ **Elsad PAŞASOV**
Foto müəllifindir

4 iyun da unudulacaq - Robespier dövrü kimi

Xalid KAZIMLI

1993-cü ilin may ayının 28-də bir məqale yazmışdım. Onda 4 iyun qiyamına bir həftə qalırdı. Yazı ölkədə qiyam olacağı barədə idi. Qiyam edəcək qüvvələri də göstərmışdım: "Qırızımlar".

"Qırızımlar" deyərkən bir il önce AXC tərəfindən hakimiyətənən uzaqlaşdırılmış keçmiş komunistləri və onlara qahmar çıxan psevdodemokratları nəzərdə tutmuşdum.

Həmin yazının başlığı beləydi: "Siyasi matç-revanş: Gedis qırızımlarındır".

O yazını mayın 31-də "Yeni Müsavat" qəzetiñin baş redaktoru Rauf Arifoğluya təqdim etdim, aldı, baxdı, redaktor Rasim Mirzəyə göndərdi və dedi ki, yazı qəzetiñ növbəti sayında çıxacaq.

O vaxt "Yeni Müsavat" həftədə bir dəfə iri formatda (4 səhifə) çıxırı. Qəzetiñ növbəti sayı iyun ayının 4-də çıxdı. Ölkədə qiyam olacağı barədə yazım qəzetiñ 4-cü səhifəsində dərc olunmuşdu.

Bəli, o zaman ölkədə vəziyyət çox mürəkkəb idi, eyni zamanda gedən proseslər o qədər şəffaf idi ki, ucqar bir rayonun kəndində otura-otura paytaxtda hərbi-siyasi çevriliş olacağını bilmək olurdu.

Təessüf ki, çevrilişə hazırlaşanların adbaad məlumat olduğunu halda qiyam-çevriliş cəhdinin qarşısını almaq mümkün olmadı və xalq fakt qarşısında qaldı.

İndi o hadisənin üstündən 23 il keçib. Bu gün oturub "belə olsa, ele olardı", "ele olmasa, belə olmayacaqdı" kimi vaxtı keçmiş analizlər apara-apara situasiyadan ən doğru və ən müdrik çıkış yolunu göstərmək asandır.

1993-cü ilde isə burulğanın ortasında qalib firlana-firlana bunu etmək çox çətin idi, hətta mümkün deyildi. Görünür, hər şey necə olmalıdır.

Arlıq bu söhbətləri büküb bir kənara qoymağın, arxivə verməyin vaxtı çatıb. Uzun-uzadı danışmaqla tarixin həmin epizodunda buraxılmış səhvleri düzəltmək mümkün olmayıcaq.

Razılışmaq lazımdır ki, Azərbaycanın milli-demokrat qüvvələri yüz ildə bir dəfə ələ düşmüş tarixi şansı obyektiv və subyektiv səbəblərdən qaçırdılar, ölkəni sağlam reys üzərinə qoya bilmədilər.

Burada təkcə o dövrə hakimiyətdə olan gənc və təcrübəsiz siyasilər məsuliyyət daşımları.

Əslində SSRİ dağıldan dərhal sonra ortaya çıxdı ki, bu ölkədə müstəqil dövləti idarə edə biləcək yaşı və təcrübəli kadrlar yoxdur. Olanların təcrübəsi yalnız xarici siyaseti olmayan, iqtisadi siyaseti sıfır səviyyəsində olan bir müstəmləkə quberniyasının təsərrüfat işlərini idarə etməyə çatırdı.

O dövrdə ne ictimaiyyət, ne də onun siyasi elitarası dövlət müstəqilliyyinə, demokratiyaya hazır deyildi. Ona görə də hakimiyət hərisləri parlament mübarizəsini düşməncilik müstəvisinə çıxarmışdır. Əksər siyasi qüvvələr hakimiyətə məhz 1993-cü ildə gəlmək isteyirdilər. Sanki 3 il, 5 il, 10 il sonrən gözləmək olmazdı.

Budur, 23 ildir ki, həmin adamlar yüksək dövlət postu bir tərəfə dursun, adı deputat kürsüsü də görmürlər. Üstəlik, qiyam tərefdarlarının bir çoxu uzun müddət məhbəsədə yatıldılar. Qiyamçılarından bəziləri cəzaçəkmə müəssisələrində öldüllər, ölkədən didərgin düşdülər, hər şəyərini itirdilər. Tərefdikləri qiyam onları daha çox bədbəxt etdi. Başqalarını da.

Arlıq çox adam bilir ki, 1993-cü ilin iyununda baş verənləri müzakirə etməyin, bu mövzuda höctələşməyin, dalaşmağın, bir-birinə kin bəsləməyin heç kime faydası yoxdur.

Ancaq o hadisərin iştirakçısı olmuş bir sıra şəxslərin bugünkü ritorikasına baxırsan, adama elə gəlir ki, onlar bu mövzuda azı daha 100 il danişa bilərlər.

O hesabdan Fransa xalqı da Robespier inqilabını, yakobinçilər hakimiyətini hələ də müzakirə etməli idi. Amma elə deyil. Bu məsələ çoxdan tarixin arxivinə verilib və möhürü vu-rulub. Hami bilir ki, o hadisələrdə kim haqlı, kim haqsız imiş.

Bizdə də elə olacaq. Bir müddətdən sonra 1993-cü ilin iyun ayında baş verən hadisələr yalnız tarixlik baxımından maraqlı olacaq və bu mövzuda söhbət emosional xarakter daşılmayacaq.

Bir də "4 iyun qiyamı olmasayıd", Azərbaycan indi başqa cür olardı" söhbəti var. Söz yox, ölkənin durumu indiki kimi olmazdı, fərqli olardı. Amma çoxmu fərqli olardı? Bax, bunu bilmək çətindir. Qardaş Türkiyənin bugünkü halına baxanda görürük ki, böyük bir inqilabın nəlliyyətlərini aradan 80-90 il keçəndən sonra da puç etmək, cəmiyyəti geriyə, çıxış nöqtəsinə qaytarmaq olur.

Biz olmalı olduğumuz yerde, layiq olduğumuz gündəyik.

AXCP sədri Əli Kərimli bu ilin aprelində baş verən silahlı toqquşmalar zamanı tutduğu anti-milli mövqeyini davam etdirib. Həmin müddət Azərbaycan ordu-suna və iqtidarına qarşı verdiyi koskin açıqlamalar səbəbi ilə erməni medi-asının manşetlərindən düşməyen AXCP sədri bu dəfə də ortaya heyətəmiz mövqə qoyub.

Belə ki, o, Almaniya parlamentinin "erməni soyqırımı"nı dəstəkləyən qərarını şəhər edərək, özünün facebook səhifəsində Türkiye və Azərbaycan iqtidarlarını suçlayıb. Bu addım heç şübhəsiz ki, birbaşa mənəsi ilə, erməniləri və bu cür hərəkəti edən Almaniya parlamenti ni dəstəkləmək deməkdir. Üstəlik, burada Azərbaycan hakimiyətini qınamaq daha absurd addımdır. Başa düşürük ki, Əli Kərimli bu hakimiyətə düşməndir, hər fürsətdə onu yamanlayır, gözən salmağa çalışır, qaralayır. Lakin Türkiye kimi qüdretli bir ölkənin bütün müqavimətinə rəğmən qəbul olunan xain qərara görə Azərbaycan iqtidarınu suçlamaq aq eləməkdir. Türkiye prezidenti R.T.Ərdoğanın şəxsi dostu olan Almaniyanın kanseri xanım Merkel bu proses bilinci olaraq mane olmayıb; burada qüsür, suç varsa, bir hissəsi ermənilər, bir hissəsi de Almaniyadır. Başqa suçu axtarışı bu iki suçunu təmiz çıxartmaq cəhdindən başqa bir şey deyil.

Əli Kərimlinin yazdığı statusu nezərinize çatdırırıq:

"Almaniya parlamentinin olmayan "erməni genosidi"ni tənimsə sehv qərardır. Ayndır ki, bu qərər tarixa istinadla deyil, hazırkı Almaniya - Türkiye münasibətlərinə kontekstində, Türkiye'ye təzyiq məqsadı qəbul edilib. Almaniya tarixən erməni lobbyisinin zəif olduğu, əksine Türkiye ilə, son illərdə isə Azerbaycanla da six əlaqələri olan güclü Avropa dövlətidir. Al-

Əli Kərimli də "erməni soyqırımı"nı tanındı - sensasiyon metn

AXCP sədri Almaniya bundestaqının qərarına görə Türkiye və Azərbaycan iqtidarlarını qızadı; "Açıq etiraf etmək lazımdır ki, bugünkü qətnamənin qəbul edilməsində Türkiye hakimiyətinin və qismən də Azərbaycan hakimiyətinin sehv siyasetlərinin də ciddi payı var"

maniya parlamenti Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyən, ermənilərin işğal etdiyi Azerbaycan torpaqlarından çıxmamasını tələb edən qətnamə də qəbul edib. Həm də bir neçə dəfə.

Açıq etiraf etmək lazımdır ki, bu gürkü qətnamənin qəbul edilməsində Türkiye hakimiyətinin sehv siyasetlərinin də ciddi payı var. Türkənin və Azerbaycanın strateji maraqlarına, ərazi bütövlüyünə hörmetlə yanaşan Almaniya həm Türkiyədən, həm də Azerbaycandan vaxtərini demokratik islahatlar da tələb edir. Almaniya ilə dostluğu, strateji tərəfdəşlığı yüksək qiymətləndirib, onun demokratikləşmə ilə bağlı çağırışlarına həssas yanaşmış, buna görə de cezalandırılmışlar!

Allah daş töksün belə və tənərəvərliyə və bu məntiqi yiyəsinin başına! Belə də iddia olar? Türkiye demokratik islahatları gecikdirdiyi üçün Almaniya "er-

məni soyqırımı" tənisimiş! Əla! Əli Kərimlinin məntiqi ilə, Ermənistən çox demokratikləşib, ona görə də ona mükafat verib Almaniya. Almaniya Osmanlı Türkəsinin müttəfiqi kimi, sözde "erməni soyqırımı"na özü mesuliyət daşıyır. Lakin onlar almandırlar və bu mesuliyətdən də, tarixi və indiki müttəfiqlikdən də imtina edə bilərlər. Bəs, Əli Kərimli? Axi, biz bilən, o ne ermənidir, nə də alman! Bəs niye bu qədər ant-Türkiyədir?! Niye Əli Kərimli və ona yaxın media hər zaman Türkəyə qarşı olur? Bu qarşı olma dərəcəyə çatıb ki, Türkəyə sefirliliyi bir sira mühüm tədbirlərinə Əli Kərimli yaxın olan medianı və hətta onun özünü də dəvət etmir! Çünkü hər kəs bu sevməzliyin fərqindədir.

Bizim qənaətimizcə, bu statustu Əli Kərimli də "erməni genosidini" tənmiş oldu. Axi, Azerbaycan, onun tebiri ilə desək, demokratikləşmir, Əli Kərimlinin "demokratikləşmə ilə bağlı çağrıları həssas yanaşması". Bu na görə də AXCP sədri öz alegində Azerbaycan iqtidarına bu cür "ceza" verir.

Allah və uca milletimiz bu cür siyasetçilər imkan və şans verməsin. Erməni dostu, türk düşməni onszu da çoxdur. İcimzəkələr barı, böyüməsinlər.

□ **Musavat.com**

dir.

Almaniya Bundestaqında həmkarlarını Türkiye əleyhinə səs verməyə çağırılan Cem Özdemir, heç demə, 15 il önce belə düşünmürmüştür.

Belə ki o, 2001-ci ildə "Frankfurter Allgemeine Zeitung" qəzetində qələmə aldığı "Boğaz içinde uzun bir yol-bir erməni layihəsinə qarşı səbəblər" adlı məqalədə "1915-ci il və 1985-ci ildə baş verənlərin əle alınması yeri nə Paris, nə də Vəsiqətəndə" demişdi. (Həmin il Fransa qondarma erməni soyqırımı haqqında qanunu artıq qəbul etmişdi).

Həmin məqalədə Cem Özdemir Almanyanın gələcəkdə bənzər bir qərar almasının xəta olacağını da yazıb.

Lakin sonradan Cem Özdemir Türkiye münasibəti əks istiqamətə dəyişib və o, ana vətəni əleyhinə kəskin çıxışları ilə seviləbilər.

Cem Özdemir son vaxtlarında Türkiye'nin PKK-ya yaxın HDP milət vəkilləri ilə xüsusi yaxınlıq edirdi.

O, 2015-ci ilin sentyabrında PKK terrorçularına qarşı əməliyyatların aparıldığı Şirnak vilayətinin Cizre şəhərini HDP milət vəkilləri ilə ziyaret etdi, orada Türkiye hökuməti və ordusunu kəskin şəkildə təqib etdi.

□ **VAQIF**

Erməni layihəsinə səs verən türkiyəli deputatın qaranlıq keçmiş...

15 il önce "erməni genosidi" iddialarına qarşı olan Cem Özdemir sonradan niyə dəyişdi?

Almaniya Bundestaqının qondarma erməni soyqırımı qərarını dəstəkləyənlər arasında türk əsilli millət vəkili də olub. Onlardan biri - Yaşlılar Partiyasının üzvü Cem Özdemir xüsusi canfəşənlığı ilə seçilir.

Musavat.com bu deputatın kimliyi ilə bağlı maraqlı məlumatları toplayıb.

Cem Özdemir 1965-ci ildə Almanyanın Baden-Vütenberg əyalətinin Bad Urach şəhərində dünyaya gelib. Əslən Toqtaldırı - çərkəz kökənlidir. Atası 60-ci illərde türk işçilərinin Almaniyaya köç bumunda mühacirət edənlərindən.

Cem Özdemir orta təhsildən sonra sosial pedagoqika bölümündə ali təhsilini təmamilə və jurnalistika fəaliyyətine başlayıb. 1981-ci ildən Yaşlılar Partiyasının üzvüdür. Bir müddət partiyasının Baden-Vütenberg əyaləti təşkilatının idarətəndə yer alıb. Hazırda həmin partiyanın rəhbər şəxslərindən biri sayılır.

Cem Özdemir 1994-cü il-dən Yaşlılar Partiyasını Almaniya münasibətdə olduqca ziddiyətli və dalgalı mövqeyə malik-

Almaniya Bundestaqında qəbul olunmuş "Ermeni soyqırımı" qətnaməsinin layihəsinin müəllifi, qətnaməni təqdim edib qəbulunda təkildən eləyən deputat Cem Özdemir Müsavat Partiyasının sabiq başqanı, Milli Strateji Düşüncə Mərkəzinin sedri Isa Qəmberin və Müsavat başqanı Arif Hacılmın birgə fotosu yayılıb. Həmin fotosu sosial şəbəkədə yayanlar Isa Qəmberi və Arif Hacılmı Cem Özdemirle birgə şəkil çəkdirdiyinizə görə hədəfə alıblar, ittihamlar yağıdırırlar.

Bəs həmin şəkillər nə vaxt, harada çəkilib? Özdemir Müsavat Partiyasının, partiya rəhbərinin əməkdaşlığı olubmu, varmı?

Müsavat.com-un bu suallarını Isa Qəmber cavablandırıb: "7-8 il əvvəl biz Almaniyada olanda orada bir sıra deputatlarla, ictimai-siyasi xadimlərlə görüşlərimiz oldu. Yaşlılar Partiyasını təmsil edənlərlə də görüşümüz oldu. Bu mənim Cem Özdemir ilk və hələlik son görüşümüzdü. Yeri gəlmmişən, o zamanlar Özdemir fərqli mövqədə idi, hətta belə bir məsəlinin Bundestaqda müzakirəsinin eleyhinə idi. Yəni istenilen halda bu şəkili bize qarşı istifadə etmək cılız dairelər tərəfindən çox mənqisiz hərəkətdir. Çünkü biz siyasetçilər siyasi fəaliyyətimiz dönməndə minlərlə insanlarla görüşürük. Nə zəmansa görüşdürüyümüz bir adamın bu gün yanlış hərəkətinə görə bizim guya məsuliyyət daşığımızı iddia etmək ya əbhələklidir, ya da aqıq-aydın düşmənlikdir. Bu böhtanları yanaların özü Azərbaycanın düşmənləri ilə əməkdaşlıq edirlər. Məsələnin mahiyyəti budur ki, belə bir qətnamə Almaniya Bundestaqında qəbul edilib və bunu Türkiye tərəfi də, Azərbaycan da araşdırmalıdır ki, sə-

bəblər, Almaniyadaxili səbəblər nədir, dövlətlərarası səbəblər nədir. Bu səbəblərin aradan qaldırılması, gələcəkdə belə hadisələrin baş verməməsi üçün addımlar atılmışdır. Bunu etmək əvvəzində bu siyasi hadisən öz qərəzi, düşmənciliyi üçün istifadə etmək isə əbhələlikdir".

"Cem Özdemirin hərəkəti türk xalqına xəyanətdirmi" suallını MSDM sədri belə cavablandırdı: "Bu, artıq başqa bir mövzudur. Çünkü təkcə Cem Özdemir deyil, Almaniya Bundestaqında xeyli sayıda Türkiye əsilli deputatlar var və onların heç biri bu məsələdə hətta biterəf də qalmayıb. Həmin daxili səbəblərin biri də Almaniyada kifayət qədər işlənilmeməsi, Almaniyada çoxmilyonluq türk diasporunun gücündən yetərincə istifadə edilməməsidir. Bu məsələlərə də baxılmalıdır. Aydın məsələdir ki, ister türk əsilli olsun, ister başqa əsilli olsun, deputatlar yanlış, haqsız bir qərara səs veriblər. Bu, şəxsi, qrup, partiya maraşına görə verilmiş səslerdir. Gerçək siyasetçi bunu etməməlidir".

İsa Qəmber dedi ki, Yaşlılar Partiyası ilə Müsavat Partiyası arasında heç bir formada əməkdaşlıq heç bir zaman olmayıb və yoxdur: "Müsavat Partiyasının

"Bu böhtanları yanaların özü Azərbaycanın düşmənləri ilə əməkdaşlıq edirlər"

İsa Qəmber: "Cem Özdemir 7-8 il əvvəl Almaniyada görüşmüş, bu, ilk və hələlik son görüşümüzdür"

Avropada, dünyada çoxsaylı müttəfiqləri var. O müttəfiqlər daha çox liberal demokratik xətt tutan siyasi qüvelərdir. Yaşlılar Partiyası ilə isə bizim hər hansı bir əməkdaşlığımız, nə də müttəfiqiyyimiz yoxdur. İlk növbədə Azərbaycandakı bənzer partiyalar, hərəkatlar bu barədə düşünməli, Almaniya Yaşlılar Partiyasının mövqeyinə təsir göstərməyə çalışmalıdırlar".

İsa Qəmber deyir ki, Almaniya Bundestaqının belə bir qə-

name qəbul etməsi çox ciddi yanılışlıqdır: "Çünkü bu, siyasetin tarixə qarışması deməkdir. Halbuki buna yol vermək olmaz. Bu həm də tarixin saxtalasdırılması deməkdir. Çünkü 1915-ci ilde soyqırım aktı olmayıb, çox mürəkkəb xoşagelməz tarixi hadisələr baş verib. O tarixi hadisələrdə həmin regionda yaşayan xalqların hər birinin nümayəndəleri arasında böyük faciələr yaşandı. Türkler üçün də, ermənilər üçün də, kürdlər və digərləri

üçün də faciələr yaşanıb. Bu, mürəkkəb tarixi bir hadisədir və bunu saxtalasdırıb bir xalqın güya soyqırımı kimi təqdim edilməsinin heç bir elmi, tarixi əsası yoxdur. Digər tərəfdən Almaniya Bundestaqının qərarı həm Almaniya-Türkiyə münasibətlərinə problem yaranan bir addımdır, həm Azərbaycana aidiyiyati var. Çünkü Ermənistən saxta "soyqırım" uydurmasından istifadə eləyib Azərbaycana qarşı Qarabağ məsələsində, ərazi iddiaları məsələsində beynəlxalq məqyasda mövqelərini gücləndirir. Bütövlükdə də regionda münasibətlərə problem yaranan bir məsələdir. Bu gün Türkiye Suriyadan, digər ərəb ölkələrindən milyonlarla qaçqının yerləşdirilməsinə, təhlükəsizliyinə görə böyük işlər görülür. Belə bir vəziyyətdə Avropa İttifaqının aparıcı ölkəsi Almaniya ilə Türkiye arasında münasibətlərde problem yaranması heç yaxşı bir hadisə deyil.

Amma inanıram ki, bu, Almaniyinin daxili siyasi səbəb-

dırmaq üçün hüquqi əsaslar mövcud deyil".

KXCP sədrinin müavini Xəzər Teyyublu isə bildirdi ki, Almaniya parlamentinin verdiyi qərar, geniş müzakirəyə səbəb olacaq addımdır: "Azərbaycanda buna birmənali yanaşmaq qeyri-mümkün olacaq. Yəqin ki, siyasi təşkilatlar və ictimaiyyətin də mövqeyini ifadə edən ortaqlıq adımlar atılacaq. KXCP-də də təbii ki, bu məsələlərə öz mövqeyini ortaya qoyacaq".

Gənclər də hesab edirlər ki, hazırkı məqamda hər hansı bir aksiya etməyə gərək yoxdur. Mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"-a danışan "Ağ blok"un lideri Tural Abbaslı dedi ki, Almaniya parlamentində qəbul edilən qərar əslində gözlənilməz olmadı: "Uzun müddət idib bu layihə gündəmdə idi. Ancaq Avropanın siyasi maraqları hər şeydən üstün olduğu üçün zaman-zaman bu layihəni "rəfə" qaldırırlardı. Unudurlar ki, Türkiye artıq 5-10 il bundan önceki dövlət deyil. Yaxın Şərqi lider dövlətlərindən birinə çevrilib və regionda baş verən siyasi proseslər, artıq Türkiyənin iştirakı olmadan yarımcı qalır. Bu baxımdan məsələyə xüsusi ajitotla yanaşmağın tərəfdarı deyiləm. Qoy almanın öz kitablarında oxusunlar ki, türkler erməniləri qırblar. Ancaq bütün dünyada öz kitabında oxuyur ki, almanlar insanlara milli mənsubiyətinə görə olmazın işğalçılar veriblər. Həmçinin, bütün dünya onu da bilir ki, heç bir türk milləti qeyri-millətə qarşı soyqırım etməyib. Türkiye Cumhuriyyəti Osmanlı İmparatorluğunun davamçı və şərfli tarixin sahibi kimi belə xırda şəylərə o qədər də fikir verməməlidir. Azərbay-

canda da bu məsələyə reaksiyaların olmasının tərəfdarı olmasa, bunu xüsusi, həyecanlı şəkilde etməyin tərəfdarı deyiləm. Biz Türkiye ilə həmşəyik və istenilən məsələdə Türkiye bizim üçün strateji müttəfiq, qardaş ölkədir. Bu gün bəlkə də "Türkiye sevdalıları" ola bilər ki, Almanianın qərərindən istifadə edib, Türkiyəyə dəstək adı ilə Rusyanın mövqelərini təbliğ etmək istəyəcəklər. Bildirəcəklər ki, Avropa türkün yanında deyil və sairə. Bunun artıq nüansları görünüb. Bu məsələdə də diqqəti olmaq lazımdır. Avropanı pisləyib, bizi Rusyanın "qucağına atmaq" fikrində olan daxili qüvvələrimiz də var. Buna diqqət etməliyik".

Milliyətçi Gənclər Təşkilatının idarə Heyətinin üzvü Müşfiq Vəliyev isə məsələ ilə bağlı belə düşünür: "Bu məsələ təbii ki, biz milliyətçi gəncləri də narahat etdi. Amma bununla bağlı hər hansı aksiya keçirmək barəsində hələ ki, qərərimiz yoxdur".

Bütöv Azərbaycan Ocaqları təşkilatının idarə Heyətinin üzvü Zəka Sahib isə hesab edir ki, bu tipli qərara qarşı hazırlı dövrədə etiraz aksiyası keçirməyin heç bir müsbət nəticəsi olmur: "Almanianın həqiqətən uzaq olan "ermeni soyqırımı"nın tanınması bir də baha səbət edir ki, Avropa Birliyi və dövlətləri Türkiyəyə qarşı hər zaman ədalətsiz mövqədə durublalar. Bütöv bunlar Türkiye ni zəiflətmək və beynəlxalq aləmdə nüfuzdan salmaq üçündür, amma zəfər Türkiyənin olacaq və onun iqtidarı və milli müxalifəti bütün bu manələri aşacaq Türkiyənin yanındaydı".

□ Əli RAIŞ

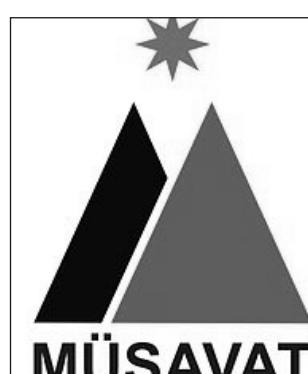
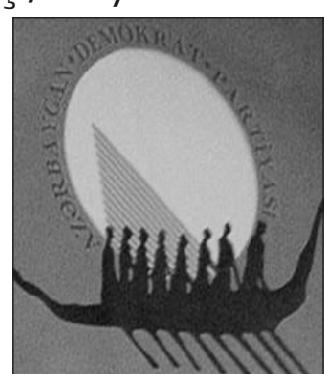
Azərbaycanda Bundestaqın "soyqırım" qərarı pislənir

Müxalif düşərgə və gənclər bunu Türkiye'ye qarşı qərəz nümunəsi saymaqla yanaşı, böyük faciə də hesab etmirlər, çünkü...

Inşaatçılar qəbul edən "ermeni soyqırımı"nın tanınması nəzərdə tutulan layihə səsverməyə çıxarılib qəbul edildi. Məsələ ilə bağlı Azərbaycanın müxalifət yekilişlərinin mövqeyini aldıq.

"Yeni Müsavat" a məsələ ilə bağlı açıqlama verən müxalifət nümayəndələri və millətçi gənclər, Türkiyənin yanında oluqlarını bildirdilər.

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu bildirdi ki, Bundestaq əger "ermeni soyqırımı"nı qəbul edirse, ədaletli olar ki, ermənilərin 1918-ci ilə Bakıda tərəfdikləri soyqırım hadisi və eləcə də "Xocalı soyqırımı" ilə bağlı qərar əbsərlər etsin: "O zaman biz deyərlik ki, Almaniya parlamenti tərəfsizdir, ədaletlidir və doğrudan da tarixdə baş verən hadisələrə laqeyd qala bilmedi. Eyni zamanda "soyqırım" haqqında qərarın qəbul edilməsi əsində ermənilərin azərbaycanlıları, məsələnlərə, türklərə qarşı etdikləri bütün hərəkətlərə haqq qazandırmaq və dəstek vermək deməkdir. Çox maraqlı-

Müsavat Partiyasının başqan müavini Elman Fəttah məsələ ilə bağlı aşağıdakılardır: "Müsavat Partiyası Bundestaqın qəbul etdiyi, uydurma "ermeni soyqırımı"nın tanınması ilə bağlı qərarı haqqında öz mövqeyini açıqlayacaq. Bundestaqın qəbul etdiyi qərarın heç bir hüquqi əhəmiyyəti yoxdur. Soyqırımla bağlı hüquqi qərarlar yalnız beynəlxalq məhkəmələr qəbul edə bilər. BMT-nin "Soyqırım cinayətlərinin qarşısının alınması və cəzalandırılması Konvensiyası"nın (SSÖCS) 2-ci maddəsi mehz bu halları tənzimləyir. Hüquqi əhəmiyyəti

olmayan belə siyasi qərarlar isə indiye qədər 20-dən çox ölkənin parlamentində, həmçinin da Rusiya Dövlət Dumasında qəbul olunub. Bu günə qədər bu haqda qərar qəbul etmiş ölkələrlə bağlı Müsavat Partiyasının münasibəti eyni qaydada, sabit olub. Yenə elə olacaq. Uydurma "ermeni soyqırımı" məsələsinin parlamentlərdə siyasi ya-naşmlarla müzakirəsi mesliyətsiz hesab edirik. Bu cür məsələlər tarixin, elmin araşdırması nəticəsində müəyyən qiymətini ala bilər. Ancaq heç bir halda 1915-ci ilde baş vermiş hadisələri soyqırımla kimini belə xırda şəylərə o qədər də fikir verməməlidir. Azərbay-

Fəhmin Hacıyev ittihamlara cavab verdi

Sabiq komandir: "Qiyamın
yatırılmamasında qətiyyətsizlik göstərilib"
Gəncə qiyamından 23 il ötürü. Tarixə 4 iyun qiyamı kimi
yazılan bu günde Azərbaycan ordusunun keçmiş bas
komandiri Surət Hüseynovun rəhbərlik etdiyi 709
saylı hərbi hissə ilə hökumət qüvvələri arasında toq-
quşma baş verib.

Qarşıdurma nəticəsində hər iki tərəfdən 35 nəfər həyatını itirib. Bununla da, AXC hakimiyəti daxilindəki böhran da-
ha da dərinleşib və ölkə vətəndaş müharibəsinin astasına
çatıb. Qiyamla başlayan proseslər sonda Elçibəy iqtidarınn
süqütü ilə nəticələndi...

4 iyun qiyamına münasibət Azərbaycan ictimaiyyəti daxilində daim iki olub. Bu günü qiyam kimi qəbul edənlərlə
bərabər, bunun eksesini düşünənlər də var.

Gəncə qiyamı baş verən vaxt Rusyanın ölkəmizdə növbəti dəfə öz kadrını hakimiyətə gətirmek üçün hərəkətə
keçdiyi bərədə iddiyalı var. Şimal qonşumuzun həmin
vaxtlar SSR Təhlükəsizlik Komitəsinin sadə işləmiş Vəqif
Hüseynov ve həmin ilə qədər iki dəfə hakimiyətə gətirdiyi
nə baxmayaraq devrilen Ayaz Mütəllimovu yenidən Azər-
baycan rəhbərliyinə gətirməye can atlığı deyilir. Bütün buna
nezərə alaraq, AXC hökumətinin 1993-cü ilde hakimiy-
yətin Heydər Əliyev keçməsinə maneçilik yaratmamasına
haqq qazandırınlar da var.

1993-cü ilin bu günlərində baş verən hadisələrin birbaşa
içərisində olan və 23 il ərzində daim tənqidlərə məruz qalan
Daxili Qoşunların sabiq komandiri Fəhmin Hacıyevlə da söh-
bət etdi. Hazırda Ukraynada yaşayan sabiq komandır onu
qiyamla bağlı ittiham edən şəxslərə belə cavab verdi: "Məni it-
tiham edənlər gözlədiklərini ala bilməyənlərdir. Onlara sualım
odur ki, hansı qərarı və ya emri icra etmedim o zaman?"

**F.Hacıyev səhvlerinin ucbatından hakimiyəti itirdikləri-
ni də dolayısı yolla etiraf etdi:** "Səhvimiz olmasa idi, hakimiy-
yətimiz daha uzun ömürlü olardı. Bizim hakimiyət vahid komanda
şəkilində formalşamamışdı. Hetta AXC-dən hakimiyətə
gələnlər vahid komanda deyildilər. Bundan başqa hakimiyətin müxtəlif qolları və səviyyələrində Heydər Əliyevin,
Mütəllibovun şəxsi maraqlarına xidmət edən çoxlu sayıda in-
sanlar var idi. Qiyamın yatırılmamasında qətiyyətsizlik göstə-
rilib və bunu üçün hamımız məsuliyyət daşıyıraq. Hər zaman
demişəm, bir də təkrar edirəm. Çox arzu edirəm ki, 4 iyun qiyamına
gətirən səbəblər və qiyamın yatırılmaması səbəbləri
müstəqil məhkəmə tərəfindən araşdırılsın. İndi hər kəs özüne
sərf edən formada danışır, bir çox hallarda bu tripli açıqlamalar
həqiqətlərin üzə çıxmamasına imkan vermir. Bunlar daxili prob-
lemərimiz idi. Əger Moskva hadisələri körkükleməsə idi, daxil-
də olan anlaşılmazlıqlar həll olunardı. Bunun üçün Elçibəy
milli barışçı da elan etmişdi. Bütün hallarda hakimiyətin dev-
rilməsi əsasən, Rusyanın planı idi və buna nail olundu".

Müsahibimiz peşman olduğu məqamlara da toxundu:
"Peşmanlılıq var. Bəzən fikirləşirəm ki, gərək siyasi mədə-
niyyət göstərib, qiyamçılarla atış aymamaq haqda əmrə ta-
be olmamalı idim, məndən teləb olunanda Goranboyda ha-
zırlanmış əməliyyati Arif Salahova etibar etməməli idim və s.
Amma sonda qərarım yene əmr və tapşırıqlara əmel etme-
yin daha doğru addım olduğu olur. Çünkü komandamızda ki-
min kim olduğu, kimin nəyə və kime qulluq etdiyi bəlli deyildi.
Mən deyərdim ki, Elçibəy hakimiyəti məcburiyyətdən ağıllı
şəkildə ötdürdü. Ona görə ki, hakimiyəti qoruyacaq siyasi
dəstək tükənmişdi, Müdafiə Nazirliyi isə hakimiyəti qoru-
maqdən intina etmişdi. 7 iyunda etdiyim təklifin qəbul olun-
mamasının əsas səbəblərində biri də Müdafiə Nazirliyinin
hakimiyəti qorumaqdən intina etmesi olmuşdu. Amma heç
vaxt düşünə bilmərem ki, Elçibəy Heydər Əliyevin hakimiy-
yətə getirilməsi üçün körpü rolunu oynamış olsun. Bunu söy-
leyənlər Elçibəy şəxsiyyətini tanımlar".

□ CAVANSİR

1 993-cü il 4 iyununda
baş verən Gənce qiyamı
qiyamından 23 il ötür.
Hər il bu tarixdə bu
prosesde adları keçən bəzi
şəxslər gündəni zəbt edirlər.
Onlardan biri də meydən hö-
rakatının qəhrəmanlarından
olan Nəmet Pənahlıdır.

N.Pənahlı 4 iyun qiyamında
Surət Hüseynovun yanında
olduğuna görə daim tənqid
olunur. Elçibəy hakimiyətinin
devrilməsində rolü olan
şəxslərdən sayılır.

Həbsdə olduğuuna görə
uzun illərdir bu mövzuda da-

nışmayan N.Pənahlı "Yeni Müsavat" a açıqlamasında sükütu
pozdu. O, sualımızı belə cavab verdi: "Həyatda heç vaxt
kiminə yanında olmamışam. Sadəcə, mübarizə aparmışam,
ölkəmədə milli azadlıq hərəkatını mən başlatmışam. Ha-
rada olmuşamsa, bir meqsəd olub; ölkəmin müstəqilliyi
uğrunda çalışımaq. Müstəqillik üçün həyatmda qurban vere
bilməyəcəyim heç nə yoxdur. 4
iyunda müstəqilliyim təhlükə
altında olduğuuna görə Gəncə-
yə getdim. Azərbaycanı bu
təhlükədən qurtardım. Zərre
qədər şübhəm yoxdur ki, Nə-
met Pənahlı Gəncədə olma-
saydı, Azərbaycanın müstəqilli-
yi bu gün olmadı. O dövrəki
hakimiyətin səriştəsizliyi nə-
ticəsində Gəncədə həmin hadi-
sə baş verdi. Hökumətdə bir
nəfər belə normal şəxs olsayıdı,
o toqquşmalar olmaya bilərdi.
Çünki o qarşıdurmadan qać-
maqda bir problem yox idi.
Prosesin içərisində olduğuma
göre, incəliklərinə bələdəm.
Surət Hüseynov qarşıdurmadan
maraqlı deyildi. Bir variant ax-
tarırdı ki, dil tapılsın. AXC hökuməti
isə onu öldürməyə çalışırdı.
Canımı qoymağum dövlətin
daxilində silahlı iki qruplaşma
üz-üzə dayanaraq, vətəndaş
mühərbiyəsinə doğru gedirdilər.
Bütün variantlara əl atdım ki,
bunun qarşısını alım".

Nəmet Pənahlı Gənce qiyamına dair ilginc detallar aqıqladı

"Azadlıq aşığı" Surət Hüseynovun yanında olmasının
səbəblərindən danışdı; "AXC hökuməti onu
öldürmək istəyirdi"; "Girov düşən dövlət məmurlarının
başlarına əxlaqsız oyunlar açmaq istəyirdilər"

N.Pənahlı bildirdi ki, hakimiyəti nümayəndələri ile gö-
rüşmek üçün Surət Hüseynov
vu razı salıb: "Həmin hökumət
nümayəndəsi məni anlamad
əvəzinə ultimatum göndərdi ki,
qoy Surəti məhv edək, ardınca
senin başına nə oyunlar aça-
cağıq. Hüseynov da dedi ki,
məni öldürmək istəyirlər, nə et-
məliyim? Onun qarantiyasını
aldım ki, prezidentlə görüşüb
razılığını alsam, səni öldürmə-
sələr, üzərinə gəlməsələr, qar-
şıdurmadan geri çəkilib, silah-
ları təhvil verərsən? O da razı-
laşdı. Əbülfəz Elçibəy dəniş-
məq üçün iyünün 4-ü gecəsi
Bakıya gəldim. Xəber tutdum
ki, Surətin üzərinə hücumə
keçiblər, özü də atasının qırx
günü. O da bütün ordunu əsir alıb.

Qarabağda döyüşənlər Azər-
baycanın en mənəviyyatlı öv-
ladları idilər. Onları döyüşdən
geri çekib, ordu ilə üz-üzə qoy-
malarını xeyanet sayıram. Su-
ret qarşıdurmaya getməkdə
maraqlı deyildi. Hətta öz müha-
fizəcisi ilə məni Bakıya göndə-
di. Amma hakimiyət atasının
qırx gündə onun üzərinə
getdi. Netice isə göz öndən-
dir. İndi günün kimdədir? Fə-
həmin Hacıyev özünü "vorzakon"
kimi aparırdı. O dövrə əlaqə
saxlaya bildiyim şəxs ən çox
qazaxlı Alik idi. Ona yalvardım
ki, hökumət qırğına gedir. Qar-
şısının alınmasının vacibliyini
deyirdim. Həmin vaxt da Fə-
həmin Hacıyev Gəncəni mühasi-
reyə alırdı. Suret hər şeye razı-
laşmışdı".

□ C.ABBASLİ

"Ailə tifağı dağıdan Paşazadələr..."

Deputat Cavanşir Paşazadə ilə şərik olmuş Müğdət Həşimovun
bacıları Heydər Əliyev Fondunun prezidentinə müraciət etdilər

Bütün Qafqazın Şeyxi
Allahşükür Paşazadənin aile üzvləri ilə
şərifik olmuş Müğdət
Həşimovun bacıları Heydər
Əliyev Fondunun prezidenti,
birinci xanım Mehriban Əli-
yevaya müraciət ünvanlayıb-
lar. Surəti "Yeni Müsavat" a
göndərilen müraciətdə Həsimovlar
yazırlar:

"Çox hörmətli Mehriban
xanım! Biz sadə Azərbaycan
qadınları, anaları, bacıları ki-
mi Sizə müraciət edirik, Sizə
üzümüzü tuturuz. Biz 4 bacı-
yıq. Tek qardaşımızın 59 yaşı
var, 2 dəfə infarkt keçirib.
2010-cu ildə ürəyində açıq
cerrahiyyə əməliyyatı aparılıb,
bu gün 4 dərman atmaqla
yaşayır. Ziyali adamıdır.
ADU-nun filologiya fakültəsini
bitirib, Azərbaycan Jurnalistlər
ve Yazarlar Birliyinin üzvüdür.
10 aydan artıqdır ki, deputat
Cavanşir Paşazadənin sıfarişi ilə
günahsız olaraq zindan
həyati yaşayır. Hazır-

Allahşükür Paşazadə

Cavanşir Paşazadə

Həsimovalar: "Ailəsinin tifaqını
dağıdan Paşazadələr, onun həyatını
yerlə yekسان edən o tamahkar dəstə
bizi də çıxılmaz vəziyyətə salıb"

da onun ağır xəsteliyə düşər-
min usaqın da müalicəsini ya-
rımçıq qoyub, xəsteliyi şiddet-
lənib. Ailə tifağı dağıdan Pa-
şazadələr, onun həyatını yer-
lə yekسان edən o tamahkar
dəstə bizi də çıxılmaz vəziyy-
yetə salıb.

Əziz Mehriban xanım!
Siz də ana, bacınız, xe-
yirxah və mərhəmətisiniz!
Qardaşınızın xəste övladı-
nın müalicəsinə biz zəhmət-
keş adamların gücü çatmır,
mükənəsə bizi qəbul edin,
bu ailənin xilası üçün Sizə
uzanan əlimizdən tutun. Ye-
ganə qardaşımız zindanda
zülm çəkdikcə biz də, onun
ailəsi də çöldə zindan həyati
yaşayırıq. Göydə Allahdan,
yerde Sizdən ümidimüzü
üzmürük".

Qeyd edək ki, hazırda
Bakı İstintaq Təcridxan-
sında saxlanılan M.Həsimov
Cinayət Məcəlləsinin
179.3.2 (mənimsemə)
178.3.2 (dələduzluq) və
213.1(vegidən yayınma)
maddələri ilə ittiham elan
olunub. M.Həsimov ittiham-
ları qəbul etmir və Paşaza-
dələrin sıfarişi ilə həbsə atıl-
dığını iddia edir.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Baki Apelyasiya Məhkəməsində Beynəlxalq Bankın İdarə Heyətinin həbsdə olan sabiq rəhbəri Cahangir Hacıyevin apelyasiya şikayətinə baxılıb. Məhkəmə şikayəti təmin etməyib.

Qeyd edək ki, mayın 27-də Nərimanov rayon Məhkəməsində keçirilmiş iclasda həbs-qətimkən tədbirinin müddəti 3 ay artırılıb. Apelyasiya şikayəti həmin qərardan verilib. Şikayətdə qərarın lağv edilməsi və azadlığa buraxılması istənilib.

Yada salaq ki, C.Hacıyev barəsində ötən il dekabrın 5-də Nərimanov rayon Məhkəməsinin qərari ile 4 ay müddətinə həbs-qətimkən tədbiri seçilib. Həmin müddət bir neçə dəfə artırılıb. C.Hacıyev Cinayət Məcələsinin 179-cu (mənimsəmə) və 308-ci (vəzifə səlahiyyətlərinən sui-istifadə etmə) maddələrinə əsasən ittihəm olunur.

C.Hacıyevin həbsdə saxlanması haqda məhkəmə qərarı "Beynəlxalq bank işi" üzrə həbs olunan şəxslərin azadlığı buraxılması ərefəsinə təsadüf etmişdi. Bundan başqa C.Hacıyev vekili Əfqan Məmmədov vasitəsi ilə ittihəm üzrə banka olan borcunu ödədiyini açıqlamışdır. Ə.Məmmədov bildirmişdi ki, C.Hacıyev 42 milyon manat mənimsəməkdə ittihəm olunub. Bu vəsait bankın səhmlərini almaqdan ötrü istifadə olunub və ondan bu ziyanı ödəməyi tələb ediblər. Bununla əlaqədar C.Hacıyev Beynəlxalq Bankın 80 milyon manat məbləğində səhmlərini qaytarıb.

Vəkilin həmin açıqlamasından sitat: "Həm də bu, təkcə onun deyil, aile üzvlərinin və digər qohumlarının da səhmləri idi. Qaytarılmış səhmlərin məbləği ona qarşı irəli sürürəmək iddialardan iki dəfə çoxdur. İstint-

Cahangir Hacıyevi azadlığıq aparın yolu bağlı saxlayan gerçeklik

Maliyyə nazirinin keçmiş bankir haqda açıqlamasının ilginc pərdəarxası; Hacıyev iki qruplaşma arasında mübarizənin qurbanıdır?..

taqla razılaşmaya əsasən, Kim-kimin vəsaitini mənimseyib?"

Vəkilin bu fikirləri C.Hacıyevin həbsdə olan yaxın ətrafinın azad edildiyi günləre təsadüf etmişdi. Ona görə C.Hacıyevin də tezliklə azad edilməsi haqda məlumatlar da inandırıcı görünürdü. C.Hacıyev barəsində məhkəmə qərari açıqlandığı gün isə maliyyə naziri Samir Sərifov Beynəlxalq Bankdakı durum haqda suallara cavab olaraq bildirdi ki, bankda firıdaqlıq, saxtakarlıq olub. S.Sərifov ad çıkməsə de, onun Beynəlxalq Bankın həbsdəki rəhbərini hədəf götürdüyə bəlliidir.

Vəkilin açıqlamasından rövbəti sitat: "Müsterim niyə həbs edildiyini başa düşmür. O, istintaqdan gizlənməyib, bütün dindirmələrə gəldi və ondan tələb olunan hər şeyi yerinə yetirib. Bunu etdikdə isə onu həbs ediblər. Onu 42 milyon mənimsəməkdə ittihəm edirdilər, o da 80 milyon qaytarıbsa, hansı mənimsəmədən səhbat gedir?

S.Şərifovla C.Hacıyevin təmsil olunduğu qruplaşma arasında illərdir ki, toqquşmalar baş verir. S.Şərifov "Ameri-

kanın səsi"ne müsahibəsində deyib: "Bilirsiniz, problemlə kreditlərin qaytarılması üçün xüsusi tədbirlər görülür. Bu tədbirlərə bəzi hallarda həm də hüquq-mühafizə orqanları iştirak edir. Çünkü bəzi hallarda biz saxtakarlıqla, firıdaqlıqla üzləşmişik. Həmin müdaxilə nəticəsində taxminən 400 milyon manatadək vəsaitin qaytarılması təmin olunub. Diger vəsaitlərin qaytarılması üzrə bank tərəfindən iş aparılır. Bilirsiniz, bank özü bu işlərə məşğul olsa, bank fealiyyəti ilə məşğul ola biləməyəcək. Məhz buna görə beynəlxalq praktikaya uyğun surətdə problemlə aktivlərin idarə edilməsi üzrə quruma verilməsi daha məqsədəyündür".

Göründüyü kimi, maliyyə nazirinin açıqlamasında C.Hacıyevin ittihəmündə yer alan 41 milyondan deyil, 10 dəfə artıq məbləğdən səhbat gedir. Dolayısı ilə C.Hacıyevin Beynəlxalq Banka rəhbərliyi dövründə bankdan 400 milyon manatın firıdaqlıq və saxtakarlıqlamənişməndən ortaya qoyulur. Bele bir halda 41 milyon əvəzində 80 milyon ödəyən C.Hacıyevin tezliklə azad ediləcəyi haqqda gözləntilərə doğrulması da real görünür. □ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Həbsdə olan sabiq nazir Vəli Əsgərov kimi dinləyirmiş?

Müzəffər Baxış: "Məhkəmə qərarı olmadan şəxsin telefon danışçılarının dinlənilməsi yasaqdır"

Xəber verdiyimiz kimi, Naxçıvanın sabiq milli təhlükəsizlik naziri Vəli Əsgərova yeni ittihəm irəli sürürlüb. İndi sabiq nazir dövlət əmlakını mənimsemə, qulluq mövqeyindən sui-istifadə etmə, vəzifə səlahiyyətlərini aşma ilə yanaşı telefon danışçılarını qanunsuz dinləməyə görə (302.2 - əməliyyat-axtarış fealiyyəti haqda qanunvericiliyi pozma maddəsi) ilə də ittihəm olunur.

Bu xəbərdən bəzi suallar yaranıb. Sabiq MTN-çilərin qanunsuz dinləmədə ittihəm olunmalarını oxuyanlar "bunların işi dinləmek olub" şəklində reaksiya verirlər.

Bələ iddialar da var ki, o, sıravi vətəndaşlarla yanaşı, Naxçıvan rəhbəriyinən da danışçılarına qulaq asırı... Öslində necədir? Xüsusi xidmet orqanı əməkdaşlarının istədikləri şəxsi dinləmələrinə qanunla icazə verildi? Ümumiyyətə, dinləmə haqda qanunda nə deyilir? Dinləmə üçün icazəni vermək səlahiyyəti kimi məxsusudur?

"Hüquq Dövlət" Araşdırıcılar Mərkəzinin rəhbəri, tanınmış hüquqşunas Müzəffər Baxış deyir ki, telefon danışçılarının dinləmə "Əməliyyat-axtarış haqda qanun"la tənzimlənən hərəkətlərdir. Həm də istintaq hərəkəti kimi həyata keçirilə bilər: "Əməliyyat-axtarış fealiyyəti haqda qanunvericiliyi pozma maddəsinin dispozisiyası belədir:

- **302.1.** Əməliyyat-axtarış fealiyyətini həyata keçirmək səlahiyyətinə malik olmayan şəxslər tərəfindən belə tədbirlərin keçirilməsi, habelə əməliyyat-axtarış fealiyyətini həyata keçirmək səlahiyyətinə malik olan şəxslər tərəfindən həmin tədbirlərin qanunvericiliklə müəyyən edilmiş esaslar olmadan keçirilməsi şəxsin hüquq və qanunla qorunan mənafelərinin əhəmiyyətli pozulmasına səbəb olduqda

- beş yüz manatdan min manatadək miqdarda cərimə və ya üç ilədək müddətə müəyyən vəzifə tutma və ya müəyyən fealiyyətə məşğul olma hüququndan məhrum edilməklə və ya edilməməklə iki ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cezalandırılır.

- **302.2.** Eyni əməllər informasiyanın gizli yolla götürülməsi üçün nəzərdə tutulan xüsusi texniki vasitələrdən istifadə edilməklə tərəfdildikdə-

- min manatdan iki min manatadək miqdarda cərimə və ya üç ilədək müddətə müəyyən vəzifə tutma və ya müəyyən fealiyyətə məşğul olma hüququndan məhrum edilməklə və ya edilməməklə iki ildən beş ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cezalandırılır.

Cinayət Prosesual Məcələsinin(CPM) təlibinə əsasən hər hansı bir şəxsin telefonlarını dinləmək üçün məhkəmənin qərari olmalıdır. Məhkəmə qərari olmadan şəxsin telefon danışçılarının dinlənilməsi yasaqdır. Cox təessüf ki, Azərbaycanda digər qanunlar kimi dinləmə haqda qanun da çox kobud şəkilde pozulur, tapdanır. Vəzifələrindən sui-istifadə edib kimi istəyirlərse dinləyirlər".

M.Baxış deyir ki, heç bir halda, heç bir şəxsin telefon danışçılarına məhkəmə qərari olmadan qulaq asılmasına yol verilmir: "Qanun birmənalı şəkildə belə addımları yasaqlayırlar. Əgər təxirəsalınmaz hal varsa, müstəntiq, əməliyyatçı düşünür ki, təcili şəkildə bu və ya digər şəxsin telefon danışçıları dinlənilməlidir, bu halda qanun yol verir ki, dinləmə məhkəmə qərari olmadan həyata keçirilsin. Lakin 48 saat müddətində məhkəmə qərari olmadan həyata keçirilən telefon danışığının dinlənilməsi barədə əsaslandırılmış şəkildə ibtidai araşdırmağa rəhbərlik edən prokurora və məhkəməyə məlumat verməlidirlər. Cox təessüf ki, bunu çox vaxt etmirlər və qanunsuz olaraq telefon danışçılarını dinləyirlər. "Əməliyyat-axtarış fealiyyəti haqda qanun"u pozmaqla yanaşı vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etməklə vətəndaşları dinləyirlər.

Telefon danışığının dinlənilməsi şəxs barəsində cinayət işi başlanılsısa istintaq hərəkəti kimi həyata keçirilir. "Əməliyyat-axtarış fealiyyəti haqda qanun"a görə isə şəxs barəsində kifayət qədər əsaslar mövcuddursa, əməliyyat-axtarış fealiyyətini həyata keçirən subyekti səlahiyyətli nümayəndəsi vəsətətə ibtidai araşdırmağa prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokurora müraciət etmeli, prokuror təqdimatla məhkəməyə üz tutmalı və şəxs barəsində cinayət işi olmadığı təqdirdə məhkəmə qərari ilə dinləmə baş tuta bilər. Başqa hallarda isə şəxs barəsində cinayət işi başlanıandan sonra onu dinləye bilərlər. Yeni bu halda da şəxsin cinayət törətməsi barəsində kifayət qədər əsaslar olmalıdır".

M.Baxış bildirib ki, telefon danışçılarının qanunsuz yolla dinlənilməsi və digər qanunsuzluqların qarşısının alınması qanunların işlək duruma getirilməsindən keçir.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Etibar Pirverdiyevin yavaş "ölümü" ...

Ekspertlər bildirirlər ki, "Azərenerji" rəhbərini bitirirlər, çünkü...

"Azərenerji" ASC-nin səlahiyyətlərinin getdikcə azaldılması ciddi suallar yaradır. Əksər ekspertlər prosesin "Azərenerji" rəhbəri Etibar Pirverdiyevlə bağlı olduğu qənaətindədirler. Bildirilir ki, səlahiyyətləri daraldılan E.Pirverdiyevlə bağlı prosesin pərdəarxası da maraqlıdır. "Azərenerji"nin özəlləşdirilməsi də müzakirə mövzusudur.

Ekspert Fikret Yusifov məsələ ilə bağlı musavat.com-a bildirib ki, "Azərenerji"də baş verənler bütövlükde bir çox sahələrde aparılan struktur islahatlarının bir hissəsi kimi dəyərləndirilməlidir: "Bu, tek "Azərenerji"də gedən proseslər deyil. Nəqliyyat Nazirliyi ilə bağlı da yaxın dövrə belə addımlar atılıb, səlahiyyətləri alınan adiyyəti qurumlara verilib. Praktik olaraq əslində bu sahə bütövlükde tam sadələşdirildi ki, Nəqliyyat Nazirliyi dünyada qəbul olunmuş strategiyasını işləyib hazırlamaqla məşğul olsun. Son dövr ərzində Mərkəzi bankın publik hüquqi şəxsən çevrilmesi, səlahiyyətlərinin Maliyyə Bazarlarına Nezareti Palatasına verilmesi, maliyyə bazarı sahəsində dəha çevik addım atmaq kimi dəyərləndirilməlidir. "Azərenerji"dən bir çox səlahiyyətlerin alınib başqa qurumlara verilməsi o sahələrde çevikliyin və effektivliyin təmin olunmasına

Etibar Pirverdiyev

səbəb olacaq. Ola bilsin, qurum üzərinə qoyulan işlərin öhdəsindən gələ bilməyb, bunun özü de ciddi əsasdır ki, səlahiyyətlər alının başqa qurumlara verilsin. Məqsəd odur ki, daha səməralı idarə olunsun bu məsələlər. Ona görə bu istiqamətdəki proseslərə islahatlarının bir elementi kimi baxıram".

Qeyd edək ki, bir müddətdir "Azərenerji"nin legv olunması məsələsi yenidən gündəmdədir. Dövlət başçısının sərəncamına əsasən, iyunun 1-de "Azərenerji"nin bəzi səlahiyyətləri "Azərişq" ASC-yə verilib. Qeyd edək ki, "Azərenerji" ilə bağlı problemlər illərdir davam edir. Qurum ötən ili 870,530 milyon manat zərərlə başa vurub. Qurum həm xarici borclarının, həm də vergi borclarının ödənilməsi ilə bağlı da problemlər yaşayır.

Xatırladaq ki, bu ilin fevralında "Azərenerji" elektrik enerjisinin satışından da uzaqlaşdı-

dən dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu üçün teleb olunan bündəcə vəsaitlərinin proqnozlaşdırılması zamanı sahə üzrə dövlət investisiya layihələrinin əsaslandırılmasını, ilkin strukturunu və qiymətləndirilməsini özündə əks etdirən investisiya təklifləri tərtib edilməyib. Yoxlamalar nəticəsində müəyyən olunub ki, "Azərenerji" ASC işlərin və xidmətlərin satın alınması zamanı bəzi hallarda satınalma proseduru tətbiq edilmədən podratçularla birbaşa müqavilələr bağlayıb. Hesablaşma Palatası həmçinin müəyyən edib ki, bir neçə obyekti təkintisi başa çatdırılsa da Dövlət Qəbul Komissiyası tərəfindən istismara qəbul edilməyib. Ancaq həmin obyektlərin dəyərinin ASC-nin maliyyə hesablaşlarında aktivlərə aid edildiyi mədənən podratçularla birbaşa müqavilələr bağlayıb. Hesablaşma Palatası həmçinin müəyyən edib ki, bir neçə obyekti təkintisi başa çatdırılsa da Dövlət Qəbul Komissiyası tərəfindən istismara qəbul edilməyib. Ancaq həmin obyektlərin dəyərinin ASC-nin maliyyə hesablaşlarında aktivlərə aid edildiyi mədənən podratçularla birbaşa müqavilələr bağlayıb. Hesablaşma Palatası həmçinin müəyyən edib ki, bir neçə obyekti təkintisi başa çatdırılsa da Dövlət Qəbul Komissiyası tərəfindən istismara qəbul edilməyib. Ancaq həmin obyektlərin dəyərinin ASC-nin maliyyə hesablaşlarında aktivlərə aid edildiyi mədənən podratçularla birbaşa müqavilələr bağlayıb. Hesablaşma Palatası həmçinin müəyyən edib ki, bir neçə obyekti təkintisi başa çatdırılsa da Dövlət Qəbul Komissiyası tərəfindən istismara qəbul edilməyib. Ancaq həmin obyektlərin dəyərinin ASC-nin maliyyə hesablaşlarında aktivlərə aid edildiyi mədənən podratçularla birbaşa müqavilələr bağlayıb. Hesablaşma Palatası həmçinin müəyyən edib ki, bir neçə obyekti təkintisi başa çatdırılsa da Dövlət Qəbul Komissiyası tərəfindən istismara qəbul edilməyib. Ancaq həmin obyektlərin dəyərinin ASC-nin maliyyə hesablaşlarında aktivlərə aid edildiyi mədənən podratçularla birbaşa müqavilələr bağlayıb. Hesablaşma Palatası həmçinin müəyyən edib ki, bir neçə obyekti təkintisi başa çatdırılsa da Dövlət Qəbul Komissiyası tərəfindən istismara qəbul edilməyib. Ancaq həmin obyektlərin dəyərinin ASC-nin maliyyə hesablaşlarında aktivlərə aid edildiyi mədənən podratçularla birbaşa müqavilələr bağlayıb. Hesablaşma Palatası həmçinin müəyyən edib ki, bir neçə obyekti təkintisi başa çatdırılsa da Dövlət Qəbul Komissiyası tərəfindən istismara qəbul edilməyib. Ancaq həmin obyektlərin dəyərinin ASC-nin maliyyə hesablaşlarında aktivlərə aid edildiyi mədənən podratç

Alman hansı mövzuda danışa bilər

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

Almaniya parlamentinin uydurma erməni soyqırımı tanımışı ermənilərə nə verəcək, türklərən nə alacaq - bu haqda geniş məlumatım yoxdur. Ancaq ümumən bu erməni propaqandasının beş-on firıldاقçı siyasetçidən, manyak "ziyalı"dan başqa kiməssə xeyir verdiyinə inanmırıam. Misal üçün, bu "erməni soyqırımı" Fransada hətta qanun şəklindədir, guya o qəbul ediləndən bəri Türkiye-Fransa münasibetlərində böyük dəyişiklik olub? Mənəce yox. Dövlətlər arası alver necə vardisa, elə də qalır. Sadəcə, hər bələ qətnamə-zad qəbul olunanda Türkiyə səfərini geri çağırır, bir neçə gün havada keşkin bəyanat "quşları" ucuşur, sonra ara sakitleşir.

Yeri gəlmışkən, indi Türkiyənin Almaniyadan geri çığlığı səfəri Hüseyin Avni Qarslıoğlu 2007-2008-ci illərdə Türkiyənin Azərbaycanda səfəri olub və heç nə ilə yadda qalmayıb. Açığı, mən son günler onun Almaniya kimi dünyanın önemli dövlətində Türkiyəni təmsil elədiyini oxuyanda təccübəldim. Elə səfirin "fəaliyyətinin" sonunda hələ Almaniya Türkiyəyə savaş elan etməyibse buna sevinmək lazımdır.

Ancaq "ağası gülüm olan..." məsəli də var. Türkiyənin xarici siyaseti indi hansı gündədir ki? Acinacaqlı gündədir. Çavuşoğlu kimi kürü yaxmaçı yapış tərəfdarları qoca dövlətin xarici işlərinə cavabdehdir. Bir ara AKP-çilərin "Kissinceri" sayılan Davudoğlu müəllim "Türkiyənin qonşuları ilə sıfır problem" doktrinası elan etmişdi, guya bunları yaxşı münasibətlər quracaqdılar. Axırdı isə Türkiyəni bütün qonşuları ilə düşmən eləyib siyasetdən getdi. Hazırda bizim əziz ikinci dövlətimiz demək olar bütün dünya ilə düşməndir. Bunun bəlkə Ərdoğanın qotazlı xarizmasına nəsə xeyri vardır, sadə türk xalqına isə ancaq qan, bəla, zərər getirir.

Bu yazını yazımağımın əsas səbəbi isə qətnamədən sonra Almaniyaya qarşı aparılan təbliğatın bir yanlış detali haqqadır. Əslində türklər, o cümlədən Azərbaycandan güya qardaş dəstəyi verənlərimiz "Almaniya yəhudiləri qırıb, bunların uydurma erməni soyqırımdan danışmaq haqqı yoxdur" deməkə özlərini tələye salırlar.

Söhbət ondadır ki, doğrudan da almanlar Holokost (yəhudi soyqırımının beynəlxalq adı) kimi insanlıq tarixinin en böyük cinayətlərindən birini töreşsələr də bunun əvəzini də veriblər, verməkdə davam edirlər. Bir az sinizm kimi görünürlər, ancaq önce maddi ödəmələri xatırladı: Almaniya 1952-1964-cü illər arasında İsrailə 3 milyard marka (təxminən 1 milyard dollar) kompensasiya ödəyib. Mal-material, ərzaq və sairə şəklində ödənilən bu vəsait yeni yaranan İsrail dövlətinin formallaşmasında böyük rol oynayıb.

1953-cü ildə Almaniyada yəhudilərə kompensasiya haqda federal qanun qəbul olunub. Həmin qanuna əsasən Holokost qurbanlarının aile üzvləri de ömürlük pensiya ilə təmin ediliblər, 1999-cu ilin rəqəminə görə bu pensiyani alan 150 minə yaxın yəhudü heyatda idi. Hər kəsə 450 marka aylıq veriliirdi. Ümumən Holokost qurbanlarına ödənən coxşayı təqaüd proqramları olub, hamisini burda yazmağa yer yoxdur.

Almaniyada Holokostun inkarının cinayət sayılması (5 ilə qədər hebs cəzası), faşizm təbliğatının, hətta adı svastika işarəsinin qadağan edilməsini və sairəni də üstüne gələsek "Almanlar soyqırımdan danışmasın" söhbətinin yanlışlığı ortaya çıxır. Adamlar ata-babalarının elədiyi, hətta belə baxanda heç özlərinə dəxli olmayan cinayətlərə görə 70 ildir əvəz ödəyirlər, on illərlə parçalanmış xalq kimi yaşıdlar, daha nə etməlidirlər? Canilərin bəziləri isə Nürnberg məhkəməsində haqlı cəzalarını alıblar. Müharibədən sonra on illər ərzində də hansını harda tutsalar ya həbsə atıblar, ya gizli yəhudü qisasçıları öldürüb. Şəxsi mövqeyim belədir ki, əslində indiki alman xalqını keçmiş alman xalqının cinayətlərinə görə suçlamaq ədalətsizliyidir. Oğul ataya görə cavabdeh ola bilməz, uzağı mənəvi ağrılar çeker.

Üstəlik, indiki almanları keçmiş almanlara görə suçlayanlar yuxarıda yazdım kimi, necə deyərlər, "erməni dəyirmanına" su tökürlər: belə çıxır Türkiyə Cümhuriyyəti də Osmanlı imperiyasının hər hansı olmuş və ya olmamış hərəketinə görə cavabdehdir.

Başqa arqument tapın.

Rəsmi Bakıdan düşmənə öldürücü sözər və savaş bəyanatı

Qarabağ konflikti zo-nasında Azərbaycanın blitz-hərbi uğuru ilə yekunlaşan 4 günlük müharibədən iki ay ötür. Aylar ötdükcə də belə görünür, Ermənistən və onun rəhbərliyi möglübiyyət acısını daha ağırlı, daha xoflu şəkilde yaşamaqdadır. Bu da təbiidir, çünki müharibə hələ bitməyib və düşmən 22 ilə ilk dəfə Azərbaycan ordusunun gücünü, qüdrətini apredəki "baş məsq" zamanı artıqlaması ilə öz dərisində hiss edib.

Bu üzdən Ermənistanda hakimiyyəti qəsb eləmiş "Qarabağ klani"nın odioz başçısı Serj Sərkisiyan təlaşa olmaqla bahəm, başını itirib. Bir yandan o, hakimiyyəti eldə saxlamak üçün ictimai rəyi çasdırmağa, "elə de böyük ehəmiyyəti ərazi itirilmeyib" demekle cəmiyyəti sakitləşdirməyə və çasdırmağa çalışırsa, digər yandan Müdafiə Nazirliyinin yüksək çinli generalları işdən çıxarmaqla, onları həbsə saldırmaqla itkilerin həqiqətən ciddi olduğunu etiraf edir.

Sərkisiyanı öz xalqı qarşısında faş edən başqa yalan isə 800 hektar səhəbədir. O, hem iddia edir ki, "çox da böyük torpaq əldən getmeyib", həm də bu torpaqların guya tezliklə qaytarılacağından dəm vurur, xalqına yalan vəd lər verir. Bunu hansı herbi, iqtisadi, insani resurslarla edəcək - erməni xalqına izah etmir. Ona görə ki, arqumentləri zeif, dişsiz və köhnədir, ona görə ki, düşmən ölkədəki acı gerçeklik onun hakimiyyətinə və komandasına qarşıdır.

Serj Sərkisiyanın başqa qism yalanlarını, daha dəqiqli, aprel döyüslərinin sırrını Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev dənən Bakıda keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayının açılışında çıxış edərək açıb. Ölkə başçısı öncə qeyd edib ki, Ermənistən 4 günlük müharibə haqda yalan məlumatları dünyaya ötürülməyə nə qədər çalışsa da, buna nail ola bilməyib.

"Çox təccübəldür ki, Ermənistən rəhbərliyi bu situasiyada çalışır ki, dünyani aldatsın. Həmçinin, ilk olaraq öz xalqını, daha sonra da dünya ictimaiyyətini aldatsın. İndi isə gülünc veziyətə düşübələr.

Deyirdilər ki, guya onlar heç bir torpaq itirməyiblər. Gah da deyirdilər ki, onlar əksinə, Azərbaycan torpaqlarını zəbt ediblər. Yaxud qəlebə qazandıqlarını bildirirdilər. Bundan başqa, deyirlər itirdikləri torpaqların onlar üçün əhəmiyyəti yoxdur, ancaq Azərbaycan hemin torpaqları geri qaytarınsın. Əger hemin torpaqların əhəmiyyəti yoxdursa, Azərbaycan niyə onları qaytarmalıdır?! Yəni özlərini tamamile itiriblər" - dövlət başçısı vurğulayıb.

Azərbaycan prezidenti aprel döyüslərinin sırrını açdı - erməni öz yalanlarına boğuldu

Ölkə başçısı Serj Sərkisiyanı ifşa elədi; İlham Əliyev "Bir cümlədə 4 yalan danışan president görməmişəm", dedi; "Rusiyadan heç bir xahiş etməmişik, müharibənin dayanmasında erməni tərəf israr edib", söylədi...

President ardınca bildirib

Ki, erməni tərəfi gülünc ifadələrə özünü ifşa edir: "Bunun son nümunəsini Ermənistən prezidenti bu yaxınlarda Avrasiya İttifaqının zirvə görüşündə ifadə etdi. Serj Sərkisiyan dedi ki, guya Azərbaycan Rusiyadan döyüsləri dayandırmaq barədə xahiş edib. Yalandır. **Birincisi**, aprel döyüslərinin sıbbəkəri Ermənistəndir, status-kvonu saxlamak istəyir, təxribatlara əl atırlar. Ermənistən Qarabağda, o cümlədən Qazax istiqamətində təxribatlar törədib. Ermənistən 1 il əvvəl də təxribata əl atmışdı, buna görə bir vertolyotlarını itirdilər. Aprel də Azərbaycan ordusunu layıqli cavab verdi, onları yerine oturtdı.

İkincisi, temas xəttində nəzarəti necə ələ alıblar ki, özləri 800 hektar ərazini itirdiklərini bildirirlər? Halbuki 800 hektar yox, 2000 hektardan çox ərazi azad edilib, bundan böyük ərazi Azərbaycan ordusunun nəzarəti altına keçib. **Üçüncü** yalan onunla bağlıdır ki, Dağlıq Qarabağ ordusu yoxdur. Qarabağda erməni silahlı birləşmələrində xidmət edənlərin 80 faizi Ermənistən vətəndaşıdır.

Dördüncü yalan odur ki, guya Azərbaycan Rusiyadan döyüsləri dayandırmağı xahiş edib. Bu, ağ yalandan başqa bir şey deyil. Azərbaycan Ru-

siyadan her hansı xahiş etməyib.

Azərbaycan ordusu əks-həmlə ilə torpaqlarımızı azad edib, Ermənistən da itirilmiş torpaqları 2-3 gün ərzində qaytarmağa çalışıb. Sonra isə Ermənistən Rusiyaya xahiş müraciət edib. Rusiya Baş Qərargahı bildirdi ki, Ermənistən döyüslərin dayandırılmasını xahiş edir. Mən bir cümlədə dörd yalan danışan president görməmişəm, Ermənistən prezidenti bu baxımdan mənfi mənada "Ginnesin rekordlar kitabi"na düşəcək. Aprel döyüsləri Azərbaycan ordusunun qüdrətini bir daha göstərdi.

President bir daha ermənilərin bumeranq effekti vərən aprel təxribatına diqqət yönəldərək deyib:

"Çünki Ermənistən tərəfi sülh istəmir. Onlara məsələnin sülh yolu ilə həlli ilə bağlı təzyiqlərin artdığını görəndə və bəyan edəndə ki, status-kvo deyişdirilsin, bu mənada da onlar işğal etdikləri torpaqdan çıxmılmalıdır. Nəticədə ermənilər yenə təxribatlara əl atırlar. Hətta aprel döyüsləri zamanı da onlar bizim mövqelərimizə hücumlar ediblər. Temas xəttində deyil, başqa istiqamətdə də, daim kəndləri ateşə tutublar. 2014-cü ildə də təxribata əl ataraq bizim mövqelərimizə hərbi helikopterlə hücum etmişdilər".

Beləcə, Azərbaycan prezidenti S. Sərkisiyanı faktiki, kontur-arqumentlərlə ifşa edib. Şübhəsiz ki, apredə müharibəni dayandırmaq barədə guya Azərbaycanın Moskvadan xahişdə bulanması iddiası da digər absurd iddialar kimi, rəsmi İrəvanın öz xalqını sakitləşdirmək, onu yalanlarla yemləmək siyasetinin tərkib hissəsidir. Yəni bunların hamısı müstəsnə olaraq daxili auditoriyaya ünvanlanıb.

Amma uğursuz cəhdlerdir. Hər halda mənqıb deyir ki, Azərbaycan uğurlu əks-hücumda idisə, işgalçi qat-qat ağır itkilərə uğramaqda idisə, niyə hücumu dayandırmalı ididə?

Demək, həqiqətən ermənilərin, Sərkisiyanın qanının arasına Moskva girib. Amma nə vaxtadək belə olacaq, haçana kimi Rusiya işgalçi Ermənistəni labüb məğlubiyyətdən hifz edəcək - əsas sual da budur.

Bir şey inamlı söylemək olar ki, Kreml sonsuzadək bunu bacarmayacaq, nədən ki, regionda və dünyaya şərtlər yavaş-yavaş da olsa, Moskva və onun forpostunun ziyanına dəyişməkdədir. Azərbaycan Ordusunun işgalçi qüvvə üzərində son və qəti qələbəsi də mehz o zaman təmin edilmə olacaq.

□ Analitik xidmət

5 iyun 2016-ci ildə Ağ Ev Administrasiyasının "Ədaletin Bərqərar Olunması və Büyük Fəlakətin Qarşısının Alınması naminə" petisiyasına münasibət bildirməsi üçün müddət başa çatır. CNBC, "REUTERS", "THE BUSINESS JOURNAL", "YAHOO FINANCE" də daxil olmaqla dünyamın 148 Kütlevi İnformasiya Vətəndaş Cəmiyyətinin İnkışafına Yardım Assosiasiyasının (AVCIYA) prezidenti, millət vəkili Elxan Süleymanovun açıqlamasını yayıb. E. Süleymanov Ağ Evin petisiya ilə bağlı cavabı haqqında öz gözləntilərindən danışaraq qeyd edib:

"Biz Azərbaycan ərazilərinin Ermənistən tərəfindən hərbi işğalından keçən 24 il ərzində və cari ilin aprel ayının əvvəllərində cəbhədə baş vermiş döyüşlərdən sonrakı müddət ərzində ABŞ-in və onun həmsədr olduğu ATƏT-in Minsk Qrupunun laqeydiliyinə və açıq-əşkar bığanəliyinə nəzər salanda, Ağ Evin petisiyaya verəcəyi cavabin obyektiv və qaneedici dərəcədə dolğun olacağı məndə böyük şübhə doğurur. Hadisələr bu kontekstsədə ya-naşaraq güman edirəm ki, Ağ Evin Administrasiyası AŞ-PA-nın 2085 (2016) sayılı qətnamesini dəstekləməkdən yan keçəcək və onu birmənalişəkildə təqdir etməyəcək.

Düşünürəm ki, Ağ Evin yalnız petisiyadakı çağırışımızın Sərsəng su anbarının hazırlığı durumuna səbəbindən baş verə biləcək humanitar felaketin qarşısının alınmasına yardım edilməsi ilə bağlı hissəsinə laqeyd reaksiya verəcək və qətnamənin Azərbaycan ərazilərinin işğal edilməsini və Ermənistən işğalçı dövlət olmasına ehtiva edən əsas müddeəalarından diqqəti ya-

yındırmaq məqsədilə müstəqil ekspertlərin yoxlama aparması və suyun buraxılması məsələsinin müzakirə olunması üçün Minsk Qrupu çərçivəsində dialoqun vaciblığını bildirəcək. Ağ Evin petisiyaya belə cavabı isə ABŞ tərəfindən Ermənistən Azərbaycan ərazilərini işğal etməsini anlaşılmış olmalıdır. Bu barədə iddia olunması ehtiva edən əsas faktının eks olunmasını və saytaya daxil olan milyonlarla insanın bu barədə məlumat almasını çox vacib amil, torpaqlarımızın işğaldən azad edilməsinə aparan yolda əhəmiyyətli bir fəaliyyət kimi dəyərləndiririb.

□ M.MAHRIZLI

da siyasi dəstəye ehtiyacları olacaq. Bu yöndə konkret fəaliyyət ortadadır. Köçəryan dönməndə xarici işlər naziri olmuş Vardan Oskanyan siyasi partiya yaradıb və getdikcə Ermənistən çapında təşkilatlanmağa başlayıb. Bu na görə də düşünürəm ki, gələcədə hərbi strukturlarla həmin siyasi güclər birləşəsə, Sərkisyan hakimiyəti üçün potensial təhlükə yaranıbilər".

Eksperə görə, əvvəlki situasiyadan fərqli olaraq, bu gün Sərkisyan siyasi hakimiyətinin fəaliyyəti ürəkaçan deyil, bunu isə Köçəryan dəyərləndirir: "Ona görə də aktiv fəaliyyətə keçib. Əslində bununla yanaşı, ortada həm də bir erməni hiyləgərliyi var. Köçəryan anlayır ki, Sərkisyan hakimiyəti artıq getmək üzərdir. Çünkü Sərkisyan hakimiyətinin ictimai rəyde olan güzəştər limiti bittib. Eyni zamanda bu, hərbi strukturlar və eləcə də siyasi çevrələrde də bu cütdür. Mütləq mənada Köçəryan anlayır ki, Sərkisyan hakimiyətinin gələcək perspektivi sıfır bərabərdir. Belə olan təqdirdə Sərkisyan hakimiyəti başqa siyasi güclərlə əvəzlenməlidir. Əvəzləndiyi təqdirdə, Köçəryan "Qarabağ klani"nın üzvü kimi yenidən hakimiyətə gəlmək istəyəcək. Məsələ bundan ibarətdir".

□ Əli RAIS

"Sərkisyan hakimiyətinin nüfuzu sıfır enib"

Natiq Miri: "Köçəryan "Qarabağ klani"nın xanədanlığını davam etdirmək üçün hərəkətə keçib"

A prel döyüşlərindən sonra Ermənistən daxilində hakimiyətə qarşı narazılıqlar xeyli artıb. Artıq əhalilə ilə yanaşı, Ermənistən müxtəlif qurumların rəhbərleri, politoloq və ekspert dairələri də iqtidarı siyasetinin doğru olmadığını keçəcək və onu birmənalişəkildə təqdir etməyəcək.

İrəvandakı "Qloballaşma və regional əməkdaşlıq" mərkəzinin direktoru Stepan Qri-qoryan isə "Aravot" qəzetinə müsahibəsində bildirib ki, Dağılıq Qarabağdakı dörd günlük müharibənin nəticələri Ermənistən hakimiyətinin öz əhalisine qarşı biganə münasibət göstərdiyini ortaya qoyub: "İndiki şəraitdə Ermənistən prezidenti Serj Sərkisyan ya itirilən əraziləri və mövqeləri geri qaytarmalıdır, ya da istəfa verməlidir".

Eyni zamanda Ermənistən indiki iqtidarı ilə barışmaz mövqedə olan keçmiş prezident Robert Köçəryan da hakimiyətə qarşı hücumu keçib. Belə ki, Köçəryan 2nd.am nəşrinə müsahibəsində söyləyib ki, Azərbaycanın silahlananma sahəsində üstünlüyü malik olduğu sərr deyil, amma biri var bunu qabaqcadan biləsen, bir də var bununla döyuş meydanda üzləşsən: "İki ildən

çoxdur qarşı tərəf gecə vaxtlarında bize xeyli problem yaşadır. Bu da onları bütün zəruri vasitələrlə təchiz olunmasından irəli gelir. Bəs, bizə ordu nu lazımi sayıda gecəgörməci hazları, termografıq kameralar, gecə nişangahları, rabitə vasitələri, mobil resurslar üçün fərdi qoruyucu avadanlıq ilə təchiz etməyə nə mane olurdu?", - deyə R. Köçəryan onşal edib.

Mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"dan danışan politoloq **Natiq Miri** bildirib ki, Ermənistən də bu kimi siyasi aktivlik yeni situasiya ilə bağlıdır: "Erməni ictimai rəyində Sərkisyan hakimiyətinin nüfuzu artıq minimuma enib. Bu gün demək olar ki, Qarabağ topumundan fərqli olaraq, İrəvan top-

lumu və siyasi çevrələri Sərkisyan hakimiyətinin bitməsini isteyirlər. Ermənistəndə getdikcə bu yönə tələblər ictimailəşməyə başlayır. Siyasi partiyadan istifadə etmək istəyən Köçəryan da "Qarabağ klani"nın xanədanlığını davam etdirmək üçün hərəkətə keçib".

Politoloq bir məqam da diqqət yönəltdi: "Söhbət ondan gedir ki, artıq həm Qarabağda, həm də Ermənistəndə yeni hərbi strukturlar yaradılır. Bu hərbi strukturlar birinci Dağılıq Qarabağ savaşında döyüşen veteranlardan ibarətdir. Strukturların sıraları isə getdikcə genişlənməkdədir. Bunlar gücləndikcə gələcəkdə Sərkisyan hakimiyətini devirmək üçün mütləq məna-

Azərbaycanın ABŞ və Rusiya arasında balanslı siyaseti

Bəxtiyar Sadıqov: "Azərbaycan Rusiya ilə Qərb arasındaki siyasetini balanslaşdırır"

Qabil Hüseynli: "Qərb və Rusiyaya münasibətdə tarazlığı qorumaq..."

S on günlərdə Azərbaycanın Rusiya ilə Amerika arasında balanslı siyaset yeritdiyi bir daha üzə çıxdı. Ölkə iqtidarı hər vəchle hər iki ölkə ilə münasibətləri son dərəcə müsbət yönə saxlamağa çalışır.

Xüsusilə, bu hal günlər önce ABŞ-in Azərbaycanı enerji lideri və etibarlı vətəndaş elan etməsindən sonra bir daha özünü göstərdi. Təsadüfi deyil ki, Amerikadan gələn bu açıqlamanın ardından Prezident Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyevin kitabından bir bölüm yayıldı. Həmin bölümde ABŞ-in siyaseti təqnid edildi. Maraqlıdır ki, bu mövqə hakimiyətin mətbuat orqanı olan "Azərbaycan" qəzetinin ABŞ-in ölkəmizə enerji lideri elan etmesi xəberini manşete daşıdıqdan sonra yayıldı. Bütün bunlar nəyin göstəricisidir?

"Azərbaycan" qəzetiin baş redaktoru, deputat

Bəxtiyar Sadıqov Azərbaycanın hazırda həlledici dövr keçirdiyini qeyd etdi: "Tələyklü bir məqamı yaşayıraq. Azərbaycan iqtisadiyyatında ciddi dəyişikliklər ərefəsindəyik. 4 günlük müharibədən sonra Azərbaycan dünyaya ciddi bir mesaj verdi. Azərbaycanın siyasi və hərbi qüdrəti təsdiq olundu. Ölkəmizin öz mövqelərini hərbi güclə belə qorumaq iqtidarından olduğu açıq şəkildə göründü. Bütün proseslərdə cənab prezident dövlətin maraqlarını öndə tutur. Azərbaycanın atdığı addımlar dünya dövlətləri və liderləri tərəfində qiymətləndirilir, şübhəsiz bu, "Azərbaycan" qəzetinin manşeti olmalıdır. Amma balanslı siyasetin mərkəzində də ölkəmizin maraqları durur. Azərbaycan öz maraqları namine Rusiya ilə Qərb arasındaki siyasetini balanslaşdırır. Birinci növbədə ölkəmizin maraqları təmin olunmalıdır. Son dərəcə uzaqqorən addımlar atılır".

Politoloq Qabil Hüseynli Azərbaycanın həm Rusiya, həm də Qərbə aktiv siyaset apardığını qeyd etdi: "Qərbməlli siyasetin aparılması və Azərbaycan siyasetinin əsas principi məsələlərindən birinə çevrilmesi çox mühümdür. Çünkü Qərb doğrudan da, Azərbaycanın geosiyası əhəmiyyətini sanki yenidən kəşf edib. Çox doğru olaraq, bu faktı özü üçün əmin edib ki, Azərbaycanı Rusyanın ümidi buraxmaq olmaz. Ölkəmizə yardım əli uzadılmasa, təkbaşına buraxılsaq, Rusyanın pəncəsi altında qala bilərik. Bu baxımdan ABŞ-in son zamanlarda Azərbaycan siyasetində ciddi dəyişikliklərin şahidi olur. Məsələn, Vyana görüşünün təşkilində əsas təşəbbüskar Amerika idi. İlk dəfə idi ki, ABŞ Dağılıq Qarabağ münaqışının həlli üçün bu qədər səy göstərirdi. Rusiya Qarabağ məsələsinin bütün iplərini əlinde saxlamaq istəyir. Con Kerrinin məhz səyləri neticəsində Vyana görüş baş tutdu. Birdəfəlik Rusiyaya meyl etmək bize divident getirməz. Qərb və Rusiyaya münasibətdə tarazlığı qorumaq düşmən ölkəyə təzyiq mexanizmlərini artırmağa imkan verir. Artıq açıq şəkilde demək olar ki, Qarabağ məsələsində bütün iplər Rusyanın əlinde deyil. Eyni zamanda, Rusyanın buradakı insihaarçı mövqeyinə son qoyulub. ABŞ və NATO ölkələrinin bir qismi iddialı şəkildə Qarabağ danışılqlara qوشubular. Getdikcə də, mövqelərini möhkəmləndirirlər. Bu, Qarabağ münaqışının həlli üçün gələcək baxımdan böyük əhəmiyyətə malikdir. İndinin özündə onların verdikləri bəyanatlar onu göstərir ki, Qərb bu məsələnin hellinde bütün nüansları başa düşüb, yaxud başa düşməkdədir. Beləliklə, məsələnin həlli üçün perspektivlər açılmaqdadır".

□ Cavanşir ABBASLI

AMİP lideri Etibar Məmmədov 4 iyun ərəfəsində yenidən açıqlamalar verərək gündəmə gəlib. Bildirib ki, o dövrə Gəncədəki qiyam yatrılsı idi, hakimiyətə qarşı çıxanlar represiya məruz qalacaqdır.

Bir müddət əvvəl teleqraf.com-a verdiyi açıqlamada E.Məmmədov günahları onun üstüne atmaq istəyənləri anlamadığını xüsusi qeyd edib: "Mən həmin vaxt hakimiyətdə olanların müttəfiqi olmamışam. Müxalifətdə olmuşam. Müxalifətdə tələb edərlər ki, niyə bizim hakimiyətimizi qorumağın? Burada sizcə, mənqiq varmı?"

Etibar Məmmədov əlavə edib ki, şəxsən onun özü qiyamın qarşısını almaq üçün müəyyən addımlar atıb: "1993-cü il iyunun 2-də mən Milli Məclisde çıxış etdim. Arxivini qaldırıb baxa bilərsiniz. Məndə məlumat var idi ki, iyunun 4-də Gəncədə Sürət Hüseynovu tərkislihələmək üçün eməliyyat olacaq. Mən "Tufan" adlı eməliyyatın nəzərdə tuturam. Iyunun 2-də çıxışım zamanı dedim ki, buna getməyin, yoxsa nəticəsi faciə ilə quraraq. Bunlar herbi hissəyə hücum edib onları tərkislihələmək isteyirdi. Bu baş verdi və ardınca da qiyam başlıdı. Mən dəqiq bilirdim ki, eməliyyatı Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi keçirəcək və oradakılardan faktiki olaraq satılıqlar. Dadaş Rzayev isə gizlənmişdi, onu axtarıb tapa bilmirdilər".

Etibar Məmmədov iyunun 24-də Milli Məclisə Əbülfaz Elçibeyin prezidentlik statusundan məhz onun tərəfindən həzırlanan qanun layihəsi əsasında mərhum edilməsi haqqında səslənən fikirlərə de reaksiya verib: "24 iyunda səsə qoyulub qəbul olunan layihəyə gəldikdə deyim ki, mən bundan əvvəl president Əbülfaz Elçibeyə dənmişdim. Ondan Bakıya qayıtmamasını istədim, dedim ki, sizi qorumağa hazırlam, eger həyatınızda bağlı təhlükə varsa gəlin, bizim qərargaha, təhlükə olsa, birləşdə olərik. Ancaq bu baş vermədi. Mən də dövlətin, ölkə-

Sülhəddin Əkbər:
"O, tarixdən də yaxşı bilir ki, heç bir ölkədə dövlət çevrilişi edənlərə təşəkkür etmirlər"

Pənah Hüseyin:
"Qiyam yatrılsayıd, o prosesə dəstək verənlər barədə müəyyən hüquqi ölçülər götürüləcəkdir"

nin başsız qalmasını istəmirdim. Və bunun üçün də layihə hazırladıq". E.Məmmədov daha sonra əlavə edib ki, həmin vaxt hakimiyətdə olan komanda seçkiler keçirməkdə də maraqlı deyilmiş: "İndi beziləri yazarlar ki, bir il gözləmək lazımdır. Əksinə, mənə elə gəlir ki, həmin dövrə verilən siyasi azadlıqlar o vaxtın milli təhlükəsizlik sərtlərinə müvafiq deyildi. Müharibə gedən bir ölkədə bu qədər siyasi azadlıqların verilməsi mübahisəli məsələdir. Çünkü ölkənin hələlik həmin dövrə inkişaf etmiş demokratik təhlükəsizlik potensialı yox idi. Demokratik ölkələrdə təhlükəsizliyi qorumaq daha çətindir, daha böyük resurslar tələb edir. Konkret ittihamına gedikdə isə, təbii ki, önyarlılıq fikirdir. Buna da şərh verməyinə dəyməz. Amma Etibar Məmmədov tarixidir. Tarixdən də yaxşı bilir ki, heç bir ölkədə qiyam, ya dövlət çevrilişi edən qüvvələrə ne millet, nə də dövlət təşəkkür etmər. Həmin qüvvələr tarix və qanun qarşısında cavab verməli olurlar".

KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlu isə qeyd edib ki, yaratmaq idi. Baxmayaraq ki, Azərbaycan müstəqilliyini yeni bərpa etmişdi, müharibə aparıldı, amma daxili siyasi inkişaf xüsusi fikir verildi. Əksinə, mənə elə gəlir ki, həmin dövrə verilən siyasi azadlıqlar o vaxtın milli təhlükəsizlik sərtlərinə müvafiq deyildi. Müharibə gedən bir ölkədə bu qədər siyasi azadlıqların verilməsi mübahisəli məsələdir. Çünkü ölkənin hələlik həmin dövrə inkişaf etmiş demokratik təhlükəsizlik potensialı yox idi. Demokratik ölkələrdə təhlükəsizliyi qorumaq daha çətindir, daha böyük resurslar tələb edir. Konkret ittihamına gedikdə isə, təbii ki, önyarlılıq fikirdir. Buna da şərh verməyinə dəyməz. Amma Etibar Məmmədov tarixidir. Tarixdən də yaxşı bilir ki, heç bir ölkədə qiyam, ya dövlət çevrilişi edən qüvvələrə ne millet, nə də dövlət təşəkkür etmər. Həmin qüvvələr tarix və qanun qarşısında cavab verməli olurlar".

Röya RƏFIYEVƏ

şərətə danışmaq doğru deyil: "Etibar Məmmədov bu məsələlərdən kifayət qədər məlumatlı adamdır. Bəzi məsələləri dər cevərə bilirdilər. Prezident bilirdi, Etibar bəy bilirdi və onu da uzun illər sərr olaraq saxladı. Ona görə də bu məsələlərde sadəcə olaraq sanki deyilməyən bir fikir kimi bunu deyir. AXC iqtidarı siyasi müxalifəti yox etmək planı olmayıb, ola da bilməzdi".

Elçin Şıxlı:
"O dövrə hamının KQB agenti olmasına gərək yox idi"

Elçin Şıxlı: "O dövrə hamının KQB agenti olmasına gərək yox idi"

E.Şıxlı yazıcıya KQB-nin ali missiya yerinə yetirməsi ilə bağlı fikirlər toxundu: "Gic-gic səhəbetlərdir. Hansı ali missiya dan söhbət gedir? Missiya nə ola bilərdi? Onun ali missiya kimi təqdim etdiyi yalnız çuğuluqluq ola bilərdi. Bundan artıq missiya ola bilməz. Ölkənin təhlükəsizliyini qorumaq missiyası olan qurum ənənəvi olurdu. Onların ali missiyası bundan ibarətdir. Departamentləri var idi, keşfiyyat və eks-kəşfiyyat. Orada peşəkar şəxslər təmsil olundur. Amma nəzərə alaş ki, peşəkarlar hər yerdə bir ovuc olurlar. 5 nəfər peşəkar idisə, 95 nəfər ortada yeyib, qırğında gəzənlər olurdular. Təessüf ki, indinin özündə də belədir".

E.Şıxlı yazıcıya KQB-nin ali missiya yerinə yetirməsi ilə bağlı fikirlər toxundu: "Gic-gic səhəbetlərdir. Hansı ali missiya dan söhbət gedir? Missiya nə ola bilərdi? Onun ali missiya kimi təqdim etdiyi yalnız çuğuluqluq ola bilərdi. Bundan artıq missiya ola bilməz. Ölkənin təhlükəsizliyini qorumaq missiyası olan qurum ənənəvi olurdu. Onların ali missiyası bundan ibarətdir. Departamentləri var idi, keşfiyyat və eks-kəşfiyyat. Orada peşəkar şəxslər təmsil olundur. Amma nəzərə alaş ki, peşəkarlar hər yerdə bir ovuc olurlar. 5 nəfər peşəkar idisə, 95 nəfər ortada yeyib, qırğında gəzənlər olurdular. Təessüf ki, indinin özündə də belədir".

Tikinti başlayan zaman mağistrallı yolun bir hissəsi zəbt edilib. Ukrayna dairəsi ilə hərəkət edən avtomobiller anidən yolun zəbt edilmiş hissəsinə çıxırlar. Bu da öz növbəsində qəza vəziyyəti yaradır. Xarabalişa çevrilən tiklinin hasara alınan ərazisində tikinti materialları yol kənarında qalıb. Nəzarətsiz qalan zəbt edilmiş erazi axşamlar "bomj"ların, küçə itlərinin məskəni olur. Ərazidən yüksələn üfunet iyisə baş çataldır.

Məhəmməd Hadi Küçəsinin sakını Ərşad Əliyev ərazidə çəkiliş apardığımızı görüb yaranan vəziyyətlə bağlı bizi məlumatlandırır. Onun sözlərinə görə, ərazinin sahibsiz qalması görüntüsü yaranasa da əslində bu belə deyil: "Bu ərazini bütün şəkildə məhv etmək isteyirdilər. Camaat şikayət etdi, metbuatda yazılıdır. Qarşısını almaq mümkün oldu. Sonradan bura belə xarabalişa çevrildi. Ancaq tez-tez bu əraziyi baxana kostyumlulu kişiler gəlir.

İ.MURADOV
Fotolar müəllifindir

AXC hakimiyətində təmsil olunanlar

Etibar Məmmədova cavab verdilər

Xalq yaziçisinin oglundan KQB generalına sərt cavab - "qələt edir..."

Oleq Kaluginin "soviet ziyalılarının 90 faizi agent olub" ittihamı Azərbaycanda ciddi müzakirə olunur

SSRİ KQB-sinin xarici keşfiyyat şöbesinin keçmiş rəisi, həzirdə ABŞ-da yaşayış general Oleq Kaluginin sovet yazıçılarının 90%-nin dövlət təhlükəsizlik orqanlarına işləmələri barədə ittihamları ciddi müzakirə mövzusuna əvvəlib. Həzirdə Azərbaycan da daxil olmaqla bir çox ölkələrin mətbuatı bu haqda yazar.

KQB generalının fikirləri ən çox qələm əhli arasında narazılıq doğurub. Oleq Kalugin KQB-nın idarə reisinin birinci müavini olanda arxivə baxmaq imkanlarının olduğunu, bundan sonra bu qənaətə gəldiyini söyləyib. Sabiq sovet keşfiyyatçısı əlində konkret siyahılara olduğunu da deyib.

Mərhum xalq yaziçisi İsmayılov Şıxlının oğlu, "Ayna-Zerkalo" qəzetlərinin baş redaktoru Elçin Şıxlı "Yeni Müsavat" açıqlamasında KQB generalının ittihamlarına sərt şəkildə cavab verib: "Bilmirəm o şəxsin əlində hansı sənədlər var. Amma bir yazıçı övladı kimi bu fikirlərin doğru olmadığını deye bilərəm. Mənim aləmimdə bu şəxs qələt edir. Qələt etmək səhv demekdir. Səhəbat burada ondan gedir ki, tək Moskvada deyil, SSRİ-yə daxil olan respublikaların yazıçılarında dəqiq bilirəm, katiblərden biri daim KQB-nın adamı olurdu. Yəni o şəxs seçilmirdi, sadəcə təyin olunurdu. Adını seçilmiş kimi qoyurdular. Bizim respublikalarla katib olmasa da, hansısa bir şəbə müdürü KQB-dən olurdu. SSRİ sistemində strukturlarda təmsil olunan rəhbərlərden biri KQB-yə işləməsəydi, bu, mümkünsüz olardı. Bu, norma idi. Buna görə də, düşünürəm ki, 90 faiz yazıcının KQB-yə işləməsinə ehtiyac yox idi. Rəsmi nümayəndə var idi və bütün informasiyaları ötürürdü. Heç kimin yerine danışa bilmərem. Amma qeyd edim ki, bu tipli şəxslərin çoxu bəyanat xatirinə bəyanat verirlər. O şəxsin əlində sənədlər varsa, ortaya çıxarsın. Yoxdursa, boş-boş danışmanın mənası yoxdur. Ola bilə ki, onun tanışqları KQB-yə çalışıclar ve çuğulçular olublar. Bu baxımdan ona elə gələbilə ki, ham KQB agentidir".

E.Şıxlı yazıcıya KQB-nin ali missiya yerinə yetirməsi ilə bağlı fikirlər toxundu: "Gic-gic səhəbetlərdir. Hansı ali missiya dan söhbət gedir? Missiya nə ola bilərdi? Onun ali missiya kimi təqdim etdiyi yalnız çuğuluqluq ola bilərdi. Bundan artıq missiya ola bilməz. Ölkənin təhlükəsizliyini qorumaq missiyası olan qurum ənənəvi olurdu. Onların ali missiyası bundan ibarətdir. Departamentləri var idi, keşfiyyat və eks-kəşfiyyat. Orada peşəkar şəxslər təmsil olundur. Amma nəzərə alaş ki, peşəkarlar hər yerdə bir ovuc olurlar. 5 nəfər peşəkar idisə, 95 nəfər ortada yeyib, qırğında gəzənlər olurdular. Təessüf ki, indinin özündə də belədir".

E.Şıxlı yazıcıya KQB-nin ali missiya yerinə yetirməsi ilə bağlı fikirlər toxundu: "Gic-gic səhəbetlərdir. Hansı ali missiya dan söhbət gedir? Missiya nə ola bilərdi? Onun ali missiya kimi təqdim etdiyi yalnız çuğuluqluq ola bilərdi. Bundan artıq missiya ola bilməz. Ölkənin təhlükəsizliyini qorumaq missiyası olan qurum ənənəvi olurdu. Onların ali missiyası bundan ibarətdir. Departamentləri var idi, keşfiyyat və eks-kəşfiyyat. Orada peşəkar şəxslər təmsil olundur. Amma nəzərə alaş ki, peşəkarlar hər yerdə bir ovuc olurlar. 5 nəfər peşəkar idisə, 95 nəfər ortada yeyib, qırğında gəzənlər olurdular. Təessüf ki, indinin özündə də belədir".

E.Şıxlı yazıcıya KQB-nin ali missiya yerinə yetirməsi ilə bağlı fikirlər toxundu: "Gic-gic səhəbetlərdir. Hansı ali missiya dan söhbət gedir? Missiya nə ola bilərdi? Onun ali missiya kimi təqdim etdiyi yalnız çuğuluqluq ola bilərdi. Bundan artıq missiya ola bilməz. Ölkənin təhlükəsizliyini qorumaq missiyası olan qurum ənənəvi olurdu. Onların ali missiyası bundan ibarətdir. Departamentləri var idi, keşfiyyat və eks-kəşfiyyat. Orada peşəkar şəxslər təmsil olundur. Amma nəzərə alaş ki, peşəkarlar hər yerdə bir ovuc olurlar. 5 nəfər peşəkar idisə, 95 nəfər ortada yeyib, qırğında gəzənlər olurdular. Təessüf ki, indinin özündə də belədir".

E.Şıxlı yazıcıya KQB-nin ali missiya yerinə yetirməsi ilə bağlı fikirlər toxundu: "Gic-gic səhəbetlərdir. Hansı ali missiya dan söhbət gedir? Missiya nə ola bilərdi? Onun ali missiya kimi təqdim etdiyi yalnız çuğuluqluq ola bilərdi. Bundan artıq missiya ola bilməz. Ölkənin təhlükəsizliyini qorumaq missiyası olan qurum ənənəvi olurdu. Onların ali missiyası bundan ibarətdir. Departamentləri var idi, keşfiyyat və eks-kəşfiyyat. Orada peşəkar şəxslər təmsil olundur. Amma nəzərə alaş ki, peşəkarlar hər yerdə bir ovuc olurlar. 5 nəfər peşəkar idisə, 95 nəfər ortada yeyib, qırğında gəzənlər olurdular. Təessüf ki, indinin özündə də belədir".

E.Şıxlı yazıcıya KQB-nin ali missiya yerinə yetirməsi ilə bağlı fikirlər toxundu: "Gic-gic səhəbetlərdir. Hansı ali missiya dan söhbət gedir? Missiya nə ola bilərdi? Onun ali missiya kimi təqdim etdiyi yalnız çuğuluqluq ola bilərdi. Bundan artıq missiya ola bilməz. Ölkənin təhlükəsizliyini qorumaq missiyası olan qurum ənənəvi olurdu. Onların ali missiyası bundan ibarətdir. Departamentləri var idi, keşfiyyat və eks-kəşfiyyat. Orada peşəkar şəxslər təmsil olundur. Amma nəzərə alaş ki, peşəkarlar hər yerdə bir ovuc olurlar. 5 nəfər peşəkar idisə, 95 nəfər ortada yeyib, qırğında gəzənlər olurdular. Təessüf ki, indinin özündə də belədir".

E.Şıxlı yazıcıya KQB-nin ali missiya yerinə yetirməsi ilə bağlı fikirlər toxundu: "Gic-gic səhəbetlərdir. Hansı ali missiya dan söhbət gedir? Missiya nə ola bilərdi? Onun ali missiya kimi təqdim etdiyi yalnız çuğuluqluq ola bilərdi. Bundan artıq missiya ola bilməz. Ölkənin təhlükəsizliyini qorumaq missiyası olan qurum ənənəvi olurdu. Onların ali missiyası bundan ibarətdir. Departamentləri var idi, keşfiyyat və eks-kəşfiyyat. Orada peşəkar şəxslər təmsil olundur. Amma nəzərə alaş ki, peşəkarlar hər yerdə bir ovuc olurlar. 5 nəfər peşəkar idisə, 95 nəfər ortada yeyib, qırğında gəzənlər olurdular. Təessüf ki, indinin özündə də belədir".

E.Şıxlı yazıcıya KQB-nin ali missiya yerinə yetirməsi ilə bağlı fikirlər toxundu: "Gic-gic səhəbetlərdir. Hansı ali missiya dan söhbət gedir? Missiya nə ola bilərdi? Onun ali missiya kimi təqdim etdiyi yalnız çuğuluqluq ola bilərdi. Bundan artıq missiya ola bilməz. Ölkənin təhlükəsizliyini qorumaq missiyası olan qurum ənənəvi olurdu. Onların ali missiyası bundan ibarətdir. Departamentləri var idi, keşfiyyat və eks-kəşfiyyat. Orada peşəkar şəxslər təmsil olundur. Amma nəzərə alaş ki, peşəkarlar hər yerdə bir ovuc olurlar. 5 nəfər peşəkar idisə, 95 nəfər ortada yeyib, qırğında gəzənlər olurdular. Təessüf ki, indinin özündə də belədir".

E.Şıxlı yazıcıya KQB-nin ali missiya yerinə yetirməsi ilə bağlı fikirlər toxundu: "Gic-gic səhəbetlərdir. Hansı ali missiya dan söhbət gedir? Missiya nə ola bilərdi? Onun ali missiya kimi təqdim etdiyi yalnız çuğuluqluq ola bilərdi. Bundan artıq missiya ola bilməz. Ölkənin təhlükəsizliyini qorumaq

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətlı mövqeyinin müdafiə edilməsi

Bu da Qarabağ məsələsində prinsipiallıq və ədalət umduğumuz Almaniya - ATƏT-in hazırlı sədri. Saxta erməni soyqırımı parlament səviyyəsində tanımaqla qardaş Türkiyəyə qarşı qərezini oraya qoyan bu dövlət avtomatik şəkildə Azərbaycan da böyük pislik eləmiş oldu. Çünkü bir ölkənin və ya qüvvənin Türkiyəyə münasibəti onun eə Azərbaycana münasibətinin göstəricisi sayılır.

Aydın məsələdir ki, ermənilərin Türkiyəyə qarşı əsaslı iddialarına, o cümlədən torpaq iddialarına bu yolla bərəast qazandıranlar Dağlıq Qarabağ məsələsində obyektiv və qərebsiz münsif olmamışlardır. Ən azı ona görə ki, bu, dolayısıyla "əzabkeş xalqın" Qarabağ iddialarına, torpaq işğalına da bərəast tanmış olur. Yeni ləkməs məsəlesi.

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin Bundestaqın qərarına reaksiyası da eə bu barədədir. "Almaniya parlamentində qondarma" erməni

Azərbaycan və Türkiyə ordusu Ermənistən sərhədinə toplaşdı

Azərbaycan ile Türkiyə arasında hərbi əməkdaşlıq haqqında saziş əsasən Qars şəhərində iki ölkənin Silahlı Qüvvələrinin iştirakı ilə təlim başlayıb. Müdafiə Nazirliyinin saytında yer alan məlumatə görə, təlimdə Əlahiddə Ümumqoşun Ordu komandanı general-leytenant Kərim Mustafayev və Türkiyənin Üçüncü Ordu komandanı, ordu generalı İsmail Serdar Savaş iştirak edirlər.

Eyni zamanda təlim ilk dəfə olaraq müşahidəçi qismində Gürcüstan Silahlı Qüvvələrinin nümayəndələri də qatılıblar. 1200-dən artıq şəxsi heyətin iştirakı ilə keçirilən döyüş atışlı taktiki təlimin əsas məqsədi Silahlı Qüvvələr arasında təcrübə mübadiləsinə reallaşdırmaqla qarşılıqlı əlaqələri inkişaf etdirmek, qərargahlarda müştərək planlaşdırma fəaliyyətlərini yoxlamaq, hərbi bölmələrin hazırlığını və əməliyyatları icra etmək qabiliyyətini yüksəltməklə onların uyarlılığına nail olmaqdır.

Qeyd edək ki, əhalisinin əksəriyyəti azərbaycanlılarından ibarət olan Türkiyənin Qars vilayəti Ermənistənə sərhəddə yerləşir.

Qarabağ

Almaniyanın "soyqırım" qərarı

Qarabağ nizamlanmasında zərbədir

ATƏT sədri kimi rəsmi Berlinin ermənilərə reveransı onun ədalətli arbitr imicini sual altına saldı; şirniklənən işgalçi prezidentlərin görüşünü də, sülh danışçılarını da sabotaj edə bilər; Rusiyadakı bir sorğunun ilginc yekunu: ruslar niyə Ermənistəni dost sayırlar?

milyondan artıq azərbaycanlıya qarşı Ermenistan tərəfindən törədilmiş qanlı etnik təmizləməyə, o cümlədən Xocalı soyqırımına etinəsiz qaldığı halda, 101 il əvvəl baş verdiyi iddia edilən "erməni soyqırımı" kimi saxtalasdırılmış tarixi məsələyə dair birtərəfli qaydada qətnamə qəbul etməsi və ona dair mühabimələr yürütülməsi ikili standartların bariz nümunəsidir.

"Almaniyanın addımı sülh, tehlükəsizliyə, sabitliyə xidmət etmir". Bunu isə Almaniya parlamentinin "soyqırım" qərarına münasibət bildirən

Azərbaycan Prezident Administrasiyası rəhbərinin müavini, PA-nın Xarici əlaqələr şöbəsinin müdürü Novruz Məmmədov deyib.

"Bundestaqın "erməni soyqırımı" ile

bağlı qərarını şəhər edərək əslində fikirleşmək lazımdır ki, bu hadisələr niyə baş verdi? Bunların mahiyyətində nə dayanır? Dünyada bu hadisələrlə əlaqədar atılan addımlar ədalətlidir, ya yox? Düşünürəm ki, burada bizim həmişə dediyimiz ikili standart özünü göstərir" - PA rəsmisi bildirib.

Onun qənəetinə, hazırkı vəziyyətdə bu cür addımlar beynəlxalq münasibələrin daha da gərginləşməsinə gətirib çıxarı: "Bu addımlar sühün, tehlükəsizliyin və sabitliyin möhkəm-

lənməsinə heç də xidmət etmir. Bu cür siyaset düzgün deyil. Prezident İlham Əliyevin çıxışını dinlədiniz.

Düşünürəm ki, belə siyasetin teməli 90-ci illərin əvvəlində ABŞ Konqresində Azərbaycana qarşı 907-ci düzəlişin qəbul olunması ilə qoyulub. Bu da çox gülünc məsələdir. Azərbaycanın ərazisi işğal olundu, Azərbaycan təcrid olunmuş vəziyyətə düşdü və neticədə Azərbaycanın eleyhinə bu düzeliş qəbul edildi".

N.Məmmədovun sözləri-

ne görə, 100 il bundan qabaq baş vermiş hadisə ilə əlaqədar tarixçi alimlər ətraflı araşdırma aparmalıdır: "Bununla bağlı Türkiyənin gözəl təklifi var. Bu addımı atmaq lazımdır. Dəqiq elmi araşdırımlar aparıb, dəqiqlişdirdikdən sonra qərar qəbul edilməlidir. Yoxsa indi bütün prosesləri siyasiləşdirmək düzgün addım deyil. Bunu heç

Türkiyə də qəbul etməyəcək".

Bununla belə, Bundestaqın erməni "genosidi" ilə bağlı iyunun 2-də qəbul elədiyi qərar şəksiz ki, daha çox siyasi anlam daşıyır, Türkiyəyə qarşı şəntaj məqsədi güdür, neinkı erməni xalqına canlıyanlıqlıdan qaynaqlanır. Necə ki, "er-

məni məsəlesi"ndən, erməni "kartı"ndan eyni qaydada Avropa Birliyi, Rusiya da zaman-zaman istifadə edir.

Nə yazıqlar ki, bunu hamı başa düşsə də, birçə ermənilər anlaşımaq istəmir və böyük güclərin əlinde maşa olmağa məmənuniyyətlə davam edirlər. Məsələ də ondadır ki, bugün Ermənistən həmin güclərin əlinde müstəsna olaraq, Türkiyə, Azərbaycana təzyiq və şəntaj vasitəsidir. Ermənilərin böyük güclər üçün dəyəri də yalnız və yalnız bundan ibaretdir.

Qənaətimizi gücləndirən isti bir fakt: bu günlərdə Rusiyada "Levada sentr" sorğu mərkəzinin keçirdiyi sorğu-dan aydın olub ki, Rusyanın əsas düşmənləri ABŞ, Ukrayna və Türkiyedir, dəstləri Belarus, Qazaxıstan və Çindir. Göründüyü kimi, forpost və satellit Ermənistənin, həmişə rusun qulluğunda can-başla duran ermənilərin adı "it dəftəri"ndə də yoxdur. Səbəb çox sadədir: ruslar Ermənistəni klassik anlamda dövlət yox, Rusyanın bir quberniyası sayı, ona yalnız forpost, "əl quzusu" kimi baxır, nəinki dəst-müttəfiq olmayı.

Almaniya Bundestaqının qərəzi qərarı bir daha Qarabağ məsələsində Türkiyənin Azərbaycan üçün önemini

üze çıxarır. Türkiye Minsk Qrupundan, vəsitəciliyidən uzaqlaşdırılsa belə, onun nizähləmə prosesinə təsir imkanlarından dərəcədə ən- dişə keçirildiyini göstərir. Qardaş ölkəyə erməni, PKK "kartları" ilə təzyiqlərin təzədən gündəmə getirilməsində əsas hədəf də məhz Ankaranı Güney Qafqaz problemlərinin həllində təsirsiz, sözəbaxan hala getirməkdir. Bələdə Azərbaycanı təkliyib ona ədaletsiz sülh anlaşmalarını daha asan qəbul etdirməyi düşünürler.

Sülh danışqlarında irəli- ləyiş isə hele ki, heç üfüqdə de görünmür. Çünkü böyük güclər məmənuniyyətlə maşa kimi istifadə elədikləri Ermənistana, "ərköyün ermənilərə" Azərbaycan torpaqların-

Ölkədə kriminal hadisələrin, intihar və məsişət zoraklığının artması onu göstərir ki, etiraf etməsək belə, cəmiyyətdə psixoloqlara böyük ehtiyac var. "Yeni Müsavat"ın budəfəki qonağı hərbi ekspert, psixoloq Azad İsazadədir. Demək olar ki, hər gün matbuatda onun açıqlamalarına rast gələk də, şəxsi keyfiyyətləri, həyat və fəaliyyəti ilə etraflı tanış deyil. Bu səbəbdən Azad İsazadə ilə səhəbətimizə elə onun fəaliyyətindən başlayırıq.

- Demək olar ki, hər gün matbuatda sizin açıqlamalarınızı, təhlillərinizi, psixoloji tövsiyələrini oxuyuruq. Ancaq həyatınız haqqında çox az bilgimiz var. Biza bir az özünüzdən, həyatınızdan danışa bilərsinizmi?

- İxtisasca həkiməm, uzun müddət psixiatriya xəstəxanasında psixiatr işləmişəm. 1988-ci ildə hamı kimi meydən hərəkatına qatıldım, Xalq Cəbhəsinin üzvü oldum. O hadisələri xalqla birlükde mən də yaşadım. 1992-ci ildə Qarabağ müharibəsi başlayanda mən də cəbhədə fayda verə bileydim bir yer axtarırdım. Həkim idim, ancaq psixiatr olduğum üçün cərrah kimi gedə bilmirdim. O zaman təklif olundu ki, Müdafiə Nazirliyinin nəzdində yeni yaranan Analitik İnformasiya Mərkəzinə gəlim. Orada mənə təklif olundu ki, mərkəzin işlərinə kömək edim, sonra da hərbi psixologiya, psixiatriya sahəsində orduda xidmət edim. 1992-ci ilin aprelin sonunda müvəqqəti olaraq həkimlik fəaliyyətini davandırıb zabit kimi cəbhe xəttinə getdim. O zaman ehtiyatda olan zabit və baş leytenant idim. 3 il ərzində hərbidə oldum, əvvəlcə Analitik İnformasiya Mərkəzinin rəis müavini, sonra Leyla Yunus işdən çıxandan sonra onun əvəzinə mərkəzin rəisi işlədim. 1995-ci ilə kimi...

- Leyla Yunus o zaman mərkəzin sadri idi?

- Bəli, Leyla Yunus Müdafiə Nazirliyinin Analitik İnformasiya Mərkəzin sadri idi, mən də onun müvəvini idim. O çıxandan sonra mən mərkəzin rəisi vəzifəsinə keçdim. Sonra struktur dəyişiklikləri oldu, bizim mərkəz mətbuat xidməti oldu. 1995-ci ilə qədər o qurumun rəhbəri mən oldum. 1994-cü ildə atəşkəs imzalandı, döyüslər dayandı. 1 il də əlavə xidmət elədim. Sonra gördüm ki, mən peşəkar hərbçi deyiləm. Öz-özüme bu iki sənəti necə birləşdirmək haqqında düşündüm. Həmin dövrə "Wolkswagen" fondunda məraqlı bir layihə oldu və mən İngiltərədə, hərbi fakültədə hərbi psixologiya üzrə elmi iş götürdüm, sonra da nazirliyində istefə verdim, İngiltərəyə getdim. 3-4 ay ərzində Londonda elmi işimi yekunlaşdırırdım. Bundan sonra ölkəyə qayıdım. Lakin burada nədənse hərbi psixoloq ixtisası üzrə işə dəvət olunmadım. Daha çox QHT-lərin layihələrində psixoloji rehabilitasiya üzrə çalışdım. 1997-2001-ci illər ərzində qəcən düşərgələrində qəcən uşaqların psixoloji rehabilitasiyalarını həyata keçirirdim. 2001-ci ildə Qadin Krizis Mərkəzine dəvət olundum. 10 il orada psixoloq kimi fəaliyyət göstərdim. Zoraklığa məruz

"11 k novbədə ermənilərin hərbi təfəkkürünü qırmağı" /

Psixoloq Azad İsazadə: "Aqressiya hədsiz artıb, küçədə hamı qəşqabaqlıdır, qəmlidir"

galmış qadınların böhran vəziyyətindən çıxmış üçün psixoloji məsləhətlər verirdim. 2003-cü ildə bir müddət hərbi akademiyada hərbi psixologiya kursu keçdim, dərs apardım. Həmin illərdə də öz sahəm üzrə Almaniyyada, Türkiyədə təhsilimi davam etdirdim.

- Ailsən həyatınızdan nə danışa bilərsiniz?

- Evliyəm. İki uşağım var. Hətta bu il baba da olmalıymam (gülür).

- Əslindən hərbi sahə psixoloji baxımdan çox həssas bir sahədir. Niya azdır bu sahədə mütəxəssisler? Halbuki, yetərinə ehtiyac var...

- Hərbi psixoloq yəqin ki var. Sadəcə biz aqiq. Səhəbet təkcə kağız üzərində yazılın psixoloq ixtisasından yox, həm də təcrübədən, biliqdən gedir. Resmi tələbat olmadığına görə, bu istiqamət çox da inkişaf etmir. Hərbi psixoloq birmənəli olaraq dövlət işi, bündə işi olmalıdır. Bunu QHT formatında işləmek bir qədər çətindir. Bu gün hərbi psixoloq ştatı çox azdır. DİN-in öz psixoloq qrupu var, təhlükəsizlik sisteminde, DİN-də xəsusü qrup var, amma azdır. Onların hər birinin spesifikasiyası da fərqlidir. Əgər sabah hərbi hissələrde hərbi psixoloq ştatı açılsa da, bizdə kifayət qədər hərbi psixoloq yoxdur.

- Hərbidən danışmışkən, istərdim son aprel döyüslərinin və ölkəmizin qazandığı lokal qələbənin cəmiyyətə psixoloji təsirindən danışaq. Bu 4 günlük mühərbiyənin Azərbaycan və Ermənistan cəmiyyətinə ayri-ayrılıqda təsiri necə oldu?

- Aprel hadisələrinə qədər, hansısa formada status-kvo adlandırılın bir vəziyyət yaranmışdı. Bu status-kvo əksər güclərini hansısa formada

qane edirdi, Ermənistani da, Qərbi də, Rusiyani da... Bu vəziyyətə razılışmayan bircə Azərbaycan və onun arxasında olan Türkiye idi. Aprel hadisələri bu status-kvonu birmənəli olaraq dəyişdi, hətta sindirdi. Təzə status formallaşır. Ermənilər çalışırlar ki, köhnə status-kvoya qayitsınlar. Ancaq proses dəyişib, tekke hərbi yox, həm də sosial-psixoloji baxımdan. Aprel hadisələrindən əvvəl, 20 ilən artıq bir müddətdə, bizdə özümüzdən asılı olmadan məğlub olmuş bir xalq sindromu var idi. Ermənilərde isə əksinə, qalib gəlmış xalq psixologiyası var idi. Biz 23 il idi ki, bu qələbə arzusu ilə yaşayırdıq. Ona görə də, cəmiyyətdə reaksiya çox müsbət oldu. Mənfi reaksiyanın da mezmunu bu idi ki, niyə dayandıq, bir az da irəli gedək, bu 4 günlük qələbə ilə dəyişdi. Ayndır ki, bunu hərbi baxımdan qələbə adlandırmadıq olmaz, ən yaxşı halda hərbi uğur demək olar. Ancaq cəmiyyətdə bu, qələbə kimi qəbul olundu, dadına baxdıq, ancaq doymadıq. Ona görə də sosial şəbəkələrdə savaşın dayanmasına etiraz edirdilər.

Ermənilərde isə əksinə olur. Bu xalq etnopsixoloji baxımdan çox ferqlidir. Onlar bəzən özləri öz beyinlərinə nə isə yerdərlər, sonra buna inanmağa başlayırlar. Onlar həqiqətən inanırlar ki, Ermənistən ordusunu regionun ən güclü ordusudur. Bəzi fantastik düşünen insanlar isə deyirdilər ki, dünyada ən güclü ordu ermənilərindən və hətta Dağlıq Qarabağındır. Özləri də bu dediklərinə inanırlar. Əmin idilər ki, Azərbaycan əsgəri döyüşə bilmir. Belə bir mif yaratmışdır. Təessüf ki, o mif bizim cəmiyyətimizdə də yayılmışdır, biz döyüşə bilməyə qədər qələbə qazanmışdır. Çünki bilişlər ki, qəcənlər yurdlarına qayıtsalar, onlar demoqrafik baxımdan azlıqda qalacaqlar. Bu baxımdan prosesi mümkün qədər gecikdirməye çalışırlar.

- Sizcə, Azərbaycan ordusu problemin həlli üçün hansı

addımlar atmalıdır bundan sonra?

- Biz ilk növbədə ermənilərin hərbi təfəkkürünü yumşaltmalıyıq. Nə qədər qeyri-humanist səslənsə də, mən deməliyəm ki, cəbhədən İrəvana gedən əsgər meytlerinin sayı artıraqca bu xalqın hərbi müqaviməti qırılacaq. Onlar sülhə, danişqlara, real kompromisə razıdirlər. Bu hərbi təfəkkürden çəkinmeliidlər.

Bizim aprelə keçirdiyimiz döyüslərə xəncər hücumları və ya xəncər eks hücumları deyirlər. Yəni, xəncər kimi bir istiqamətdən giririk, zərbə vurub çıxırıq. Mən təklif edirəm ki, biz döyüş ugurları və kiçik qələbələr qazanmaq üçün hər dəfə

aqressivliyin artması, intihar və ailədaxili münaqişa zəminində ölüm hallarının artmasıdır. Bunun səbəbləri nədir?

- Məni ən çox narahat edən məsələ məsişət zoraklığının artmasıdır. Bu, iki formada özünü göstərir. Birinci halda aqressiya kimesə qarşı yönəlir, ikinci halda bu, şəxsin özüne qarşı yönəlir, yəni özüne qəsd və ya intihar. Bu gün cəmiyyətdə aqressiya hədsiz artıb. Burada sosial-iqtisadi problemlər də rol oynayır. Küçədə hamı qəşqabaqlıdır, qəmlidir. Üzü gülən varsa ya xaricidir, ya da havalanıb (gülür). İnsan aqressiyani çıxartmaq üçün yol axtarır və bəzən görüdüyü hansıa hadisə onu tətikləyir. Əgər televiziyyada

"Aprel hadisələrindən əvvəl, bizdə özümüzdən asılı olmadan məğlub olmuş bir xalq sindromu var idi"

rik, bizə haradansa kömək ləzimdir. Birdən-birə Azərbaycan əsgəri göstərdi ki, o neinki qələbə calmağa, özünü qurban verməyə də hazırlıdır. Ermənilər isə öz çəşinqılıqlarını gizlətmək üçün "xox" gəlməye başladılar ki, geri alınan torpaqlar qaytarılmayana qədər danişqlara getməyəcəyik. Bu, qorxularını gizlətmək üçün id. İndi isə vəziyyət dəyişib və biz ehtiyatlı olmayılıq. Artıq ermənilər öz zeifliklərindən danişmağa başlayıblar ki, əhalinin sayı azdır, silah azdır və sair. Faktiki olaraq, bizi mühərbiyə təhrik edirlər. Biz o tələyə düşməməliyik, vaxtı və məkanı düzgün seçməliyik. Unutmamalıq ki, yaralı ilanın son dəfə sancmaq üçün zəhəri qalıb.

periodik olaraq belə xəncər zərbələri vuraq. Mülki əhaliyə zərər vurmamaq şartı ilə il erzində 3-4 dəfə belə xəncər eks hücumları edib, mövqelərimizdə bir qədər irəliləməklə düşmənə gücümüzü göstərməli, onların hərbi təfəkkürünü yumşaltmalıyıq, sindirmalıyıq. Onları real danişqlara məcbur etməliyik. Bugünkü danişqlar real danişiq deyil, danişqların imitasiyasıdır. Danişqlar prosesində erməniləri ən çox nərahət edən məqam qəcənlərinin qayıtmalarıdır. Çünki bilişlər ki, qəcənlər yurdlarına qayıtsalar, onlar demoqrafik baxımdan azlıqda qalacaqlar. Bu baxımdan prosesi mümkün qədər gecikdirməye çalışırlar.

- Azad müəllim, mühərbiə qədər bizdən can alan ikinci bir problem də cəmiyyətdə

xəberlərdə kimse özünü asırsa, mənədə isə depressiya varsa, yaşamaq istəmirməsə, çıxış yolu axtarıramsa, gördüyü həyatı keçirirəm.

Son bir ildə hər cür xəberlə rastlaşdırıq: qulaq kəsmə və s... Belə hallar cəmiyyətdə yox idi. Ancaq indi televiziyyada göstərilən xəberlərdən sonra belə hallar artıb. KİV-in təsiri, xüsusən də videogörüntülər hadisələri tətikləyir. Üstəgəl, iqtisadi hadisələr, son bir ildə iki devalvasiya aqressiyani daha da artırıb. Bu cəmiyyətdə özünü bürüze verməsə də ailəyə keçdi.

- Leyla Yunus və Arif Yunus həbsdə olanda onların Bakıda yeganə yaxını siz idiniz. Həbsxanaya yemək aparırıdnız, sözlərinə mətbuatı çatdırırıdnız. İndi əlaqələriniz varmı, necədirlər?

- Çok qısa danışacağam. Leyla və Arifin mənə tövsiyəsi var ki, imkan daxilindən onlardan az yazılsın. İstəmirlər. 1988-ci iləndə onlara dostam, ailəvi dostluq edir. Ondan başqa, Leyla Yunus mənim komandim olub. Yəqin ki, mən də həbsə düssəydim. Arif eyni işi mənim üçün edərdi. Tale belə getirdi ki, mən azadlıqda qaldım, onlar həbs olundu. Səbəblərinə toxunmayaçağam. Sadəcə dost kimi onlardan imtina etməyi mən özümə ayıb saidim. Elə böyük bir şey etmirdim, yeməkləri və dərmanlarını aparırdı. Onlar indi müalicədərlər, səhətləri saatlıb, ancaq tam yaxşı deyilərlər. Xahiş edirlər ki, onlar haqqında mümkün qədər yazmasınlar.

- Xəbər yayıldı ki, onlar Hollandiyadan siyasi siğınacaq alımaq istəyirlər. Bu doğrudur?

- Düzü, mən bu məlumatı inanmiram. Çünkü onlar qayıtmaları isteyirlər. Düzdür, bəzi hüquq və texniki problemlər var. Hələ ki, müalicə alırlar. Özleri Hollandiyada qızlarının yanında qalırlar, müalicəni isə Almaniyada alırlar.

□ **Nərgiz LİFTİYEVA**
Fotolar İlkin ZƏFƏRLİNİNDİR

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunda elmi işçisi Cahid İsmayıloğlu rus dilində təhsilin ləğvini təklif edib. O, rus bölməsinin Azərbaycan dilinin və konkret olaraq uşaq ədəbiyyatının inkişafını ləngitdiyini bildirib.

"Ölkəmizdə birmənali şəkildə ana dilində təhsil məcburi və alternativsiz olmalı, rus bölməsi ləğv olunmalıdır, rus dilinə xarici dil kimi tədris edilməlidir. Üks halda, dilin inkişafı üçün stimul, tələbat olmayacağı, onun inkişafı ləngiyecek" - o bildirib.

"XXI əsr" Təhsil Mərkəzinin rəhbəri, təhsil eksperti Etibar Əliyev isə bu fikrə münasibəti mənfidir: "Hazırda ümumtəhsil məktəblərinin 8-ci siniflərində tədris prosesi kurikulumlar əsasında aparılır. Rus dili həftədə 1 saat siniflər bölmənək tədris olunur. Ancaq yuxarı siniflərdə rus dili tədris olunmur. Hesab edirəm ki, bu, dilin yaxşı öyrədilməsi üçün kifayət deyil. Əslində müstəqillikdən sonra, yeni Sovetlər vaxtı rus dilini bilməyənlər vəzifələrə irəli çəkilmirdilər. Bu dil çox geniş təşviq olunurdu. Bu əlbəttə ki, sovet ideologiyası ilə bağlıdır. İndi isə vəziyyət başqadır. İşə qəbul olunanlardan ingilis dilini bilən-bilmədikləri sorusulur. Heç soruşturlar ki, Azərbaycan dilini necə bilir-sən? Bir mühüm məsələni de qeyd edim ki, indiki alimlərin böyük əksəriyyəti rus dilində olan ədəbiyyatlar hesabına

dissertasiyalar müdafiə ediblər. Bu da təbiidir. Çünkü o dilde bütün sahələrdə ədəbiyyat bolluğu mövcud idi. İndi de belədir. Rus dilində çap olunmuş orta məktəb dərsliklərindən tutmuş, elmi-kütłəvi ədəbiyyatlardan behərlənmüş. Xarici ədəbiyyatların böyük hissəsi dilimizə rus dilindən tərcümə olunub. Belə tərcümələr çox vaxt urvatsız olduğundan çox adam məcbur olub rus dilini öyrənirdi. Kitab mağazalarına diqqət etseniz görərsiniz ki, rus dilində olan ədəbiyyatlar yenə dominantlıq təşkil edir. Ana dilimizin təhsil və elm sahələrində funksional olması üçün həle xeyli vaxt lazımdır. Buna görə də rus dilində başqa qüsurlar axtarmağa lüzum yoxdur. İstedadlı adamlar istər-istəməz dilləri öyrənməyə meyllidirlər. Bunun qarşısını heç kim ala bilmez. Buna bizi təşviq etdiyimiz multikulturalizm dəyərləri də imkan vermir".

E.Əliyev Azərbaycan dilli orta məktəblərdə rus dilinin saatlarını bir qədər də artırmağı lazımlı bilir: "Valideynlər övladları üçün dil seçimini etməkdə serbestdirler. Onlar çox vaxt ədəbiyyat qılığını,

Rus dilində təhsilin ləğvi təklifi birmənali qarşılanır

Etibar Əliyev:

"Ana dilimizin təhsil və elm sahələrində funksional olması üçün xeyli vaxt lazımdır"

Əjdər Ağayev:

"Rus dilində məktəblərin sayının səni surətdə artırılması yolverilməzdir"

nəyi pis ola bilər?"

Təhsil Şurasının sədri Əjdər Ağayev təklifin absurd olduğunu dedi: "Dünyanın hər bir ölkəsində müxtəlif dillərdə təlim məktəblərinin olması mümkündür. Təlimin rus dilində olması o demək deyil ki,

bu uşaq ədəbiyyatının və ya Azərbaycan dilinin öyrənilməsinin qarşısını alır. Təlim rus dilində ona görə verilir ki, hansısa qarşıq ailələrin, məsələn anası rus atası azərbaycanlı və ya ləzgi olan ailələrin uşaqları tədrisi bu dilde daha rahat bir şəkildə qarva ya bilir. Valideynlər baxır ki, övladı rus dilində təhsil alsa, daha yaxşı oxuya, təlim ala bilər. Çünkü ailədə də ünsiyət rus dilindədir. Ona görə də rus bölmələrinin ləğv edilməsini tələb etmək absurd düşüncədir. "Təhsil haqqında" Qanunda da var ki, hər kəs istədiyi dildə təhsil ala bilər".

Ekspert hansı dildə təhsil alınmasından asılı olmayaraq dövlət dilimizi hamının mükəmməl bilməsinin vacib olduğunu dedi: "Azərbaycan dili bizim dövlət dilidir və bu dili hamı bilməlidir. Təlimi rus dilində olan məktəblərdə Azərbaycan dilinin tədrisinin zəifliyi o demək

□ **Günel MANAFLİ**

böyük gen seqmentlərinin öyrənilməsi "sağalmaz" xəstəliklərin sağlanması üçün çeşidli müalicə üsullarının yaranmasına yol açır...

John Ward yada salır ki, indiyədək aparılan rüseyim tədqiqatlarında da səni insan yaradılması məqsədində heç bir çağrış olmayıb.

Magistr və doktorantlara hərbi xidmətdən möhlət hüquq verilə bilər

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev tərefindən Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinə magistrlərə hərbi xidmətdən möhlət hüququnun verilməsi ilə bağlı qanun layihəsi təqdim olunub.

Komite üzvü Zahid Oruc musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, ölkə başçısı Milli Məclisə təhsildə fasilişizliyi təmin etmək və ixtisaslı kadrların hazırlanmasına nail olmaq məqsədilə "Hərbi xidmət və hərbi vəzifə haqqında" qanuna dəyişiklik təklif edir.

Təklifə əsasən, qüvvədə olan qanunvericilik aktının 21.1.4 cü maddəsində təkcə bəkalavr təhsili alanlara deyil, magistr və doktorantlara da hərbi xidmətdən möhlət hüququnun verilməsi nəzərdə tutulur: "Azərbaycanda elmin və təhsilin fundamental problemlərindən biri olan bu məsələnin həllini tapması cənab prezidentin yeni təhlükəsizlik siyasetinin tərkib hissəsidir. Ordu peşəkarlardan ibarət olmaqla bərabər, alımlar de elm sənəgində döyüşə hazırlanmalıdır. Hər il dənən çox qocalan elm adamlarımızın orta yaşı 55-dən yuxarı idi. Nəhayət, dövlət rəhbəri tərefində belə bir əhəmiyyətli addım atıldı. Milli Məclis gələn həftə layihəyə baxacaq. Ümidvarlı ki, qanunun yeni variantından artıq bu ildən yararlanmaq mümkün olacaq".

etməye çalışırlar ki, burada səhərət bütöv insanın yaradılmasından getmir. Alımların fikrincə "HGP-yaz" layihəsi insan səhərəti ilə bağlı bir sıra keşkin problemləri kökündən həll etmək iqtidarındadır. Xəber verilir ki, bu layihə sayesində transplantaşıya üçün insan orqanlarının yetişdirilməsi, viruslara qarşı immunitetin mühdəndisliyi, xərçəng kimi təhlükeli xəstəliklərə qarşı terapevtik hüceyrə xətlərinin yaradılması mümkün ola bilər.

Science jurnalında dərc edilmiş məsələsi inkişaf etdikləri məqaləde alımlar razılaşırlar ki, tamamilə sintetik genomun yaradılması müəyyən mənfiiliklərə səbəb ola bilər. Bu təhlükələrdən biri de insanın cinsi hüceyrələrinin deyişdirilməsinə imkan yaran-

masıdır. Bu hüceyrələrə müdaxilə, məsələn, irsi xəstəliklərin önlenməsi zamanı tələb oluna bilər.

Bir səra alımlar bu qənaəddədirler ki, bu məsələnin ciddiliyi, bütün hüquqi, etik və sosial məsələlərin hələ tədqiqatlar başlamadan həll edilməsini tələb edir.

University College London universitetindən sintetik biologiya professoru John Ward deyir ki, burada səhərət DNT-nin getdikcə daha böyük seqmentlərinin yaradılmasından gedir və son netice istər-istəməz tam insan genomunun sənəkildə yaradılması imkanı olacaq.

Alımlar real təhlükənin olduğunu etiraf edir, lakin bildirir ki, HGP-nin birinci - yəni "oxu" fazası insanın genetik xəstəliklərinin, habelə xərçəngin müalicəsi üçün tamamilə yeni üsullar ortaya çıxarıb.

Onun fikrincə, bəşəriyyət bu yanamışmanın bəhrələrini qarışdan gələn illərdə görməye başlayacaq. Alımlar inandırmışa qələşər ki, bu layihədə sənəi insanın yaradılmasına heç bir çağrış yoxdur, lakin dəha-

Elm "səni insan" yaradılmasına hazırlır

Layihə müəllifləri hesab edir ki, daha böyük gen seqmentlərinin öyrənilməsi "sağalmaz" xəstəliklərin sağlanması üçün çeşidli müalicə üsullarının yaranmasına yol açır...

"The Independent" yazır ki, alımların beynəlxalq qrupu sintetik insan genomunun yaradılmasını nəzərdə tutan böyük layihə təklifi ilə çıxış edib. (BBC).

Alımların fikrincə, "HGP-yaz" layihəsi insan səhərəti ilə bağlı bir sıra keşkin problemləri kökündən həll etmək iqtidarındadır.

Bu məsələ əvvəllər çox ciddi etik və hüquqi suallar doğurmuşdu. Buna baxmayaq, dönyanın 25 aparıcı genetiki bayan edib ki, İnsan Genomu Layihəsi (Human Genome Project - HGP) ne qədər ziddiyətli görünse de, indi tedqiqatların en böyük sahəsinə çevrilir.

Alımlar bildirirlər ki, layihə bu günə qədər "HGP oxu" adlanırdı, innən belə "HGP yaz" adlanmalıdır. Başqa sözlərle alımlar bu güne qədər insan genomunu yalnız "oxuyurdular", indi onu "yazmayı", daha doğrusu yaratmayı düşünürər. "The Independent" yazır ki, bu layihənin icrası milyardlarla funt sterlinq vəsait tələb edə bilər.

Başqa alımlar layihəni tibb-i inqilab adlandırırlar və emin

Məhkum növbəti dəfə ölüm aclığına başladı

Rauf Sultanov onun həbsinə yol açan saxtakarlığın araşdırılmasını tələb edir

Məhkum Rauf Sultanov növbəti dəfə ölüm aclığına başlayıb. Anadangəlmə 1-ci qrup olıll olan R.Sultanov onun həbsinə yol açan cinayet işində olan saxtakarlıqların icraçısının müəyyən edilməsini və barəsində cinayət işi başlanması tələb edir. R.Sultanovun digər tələbi barəsindəki həbs qətimkan tədbirinin ev dustaqlığı ilə əvəzlənməsidir.

Bu haqda "Yeni Müsavat" a R.Sultanovun qohumu xilması haqda 4 vəsateti de Mehmet Gülişik məlumat təmin etmirlər".

verib. M.Gülişik deyib ki, R.Sultanov artıq 5 gündür ki, acliq edir: "Bu tələblərlə saxlanıldığı 3 sayılı Süvelan İstintaq Təcridxanasında mayın 29-da acliqə başlayıb. Təcridxana rəhbərliyi onun acliqə başlamasını qeyde alıb. Lakin bu güne qədər Ombudsman Aaparatından, Ədliyyə Nazirliyindən nümayəndə, müvafiq prokuror gedib Rauf Sultanovun acliq etməsinin səbəbi ilə maraqlanmayıblar. Rauf defələr dövlət orqanlarına, məhkəmələr yazışır ki, müstəntiq Vüqar Məcidov cinayət işində onun imzasını saxtalasdırıb. Bu saxtalasdırmaya göz yuman məhkəmələr saxta ittiham aktına əsaslanıb Rauf Sultanovu 3 il 6 ay müddətindən azadlıqdan məhrum edib. Üstəlik Rauf Sulta-

novun ev dustaqlığına buraxılmışdır. R.Sultanovun imzasının saxtalasdırıldığını təsdiq edən ekspert rəyi var: "Həmin rəydə cinayət işindəki imzancı Rauf Sultanova aid olmadığını yazırlar. Amma bu saxtakarlığı etmiş şəxsin müəyyən olunması üçün addım atırlar. Rauf Sultanov məhkəmə nəzarəti qaydasında Nəsimi Rayon Məhkəməsinə müraciət etmişdi. O tələb edirdi ki, imzasını saxtalasdırın şəxsin müəyyən olunması üçün müvafiq addımlar atılsın. Müstəntiq Vüqar Məcidov həmin cinayət işini başlayıb. Cinayət işinin materialları onun sərəncamında olub. Belə bir halda saxtakarlığın onun tərəfindən töredilməsinə söylemək üçün bizim elimizdə kifayət qədər əsas var. İstenilən halda müstəntiq istintaqa cəlb edilməlidir. Cəvab vermelidir ki, həmin cinayət işi özündən başqa kimdə olub? Onun seyfine müdaxilə olubmu? Cinayət işinin materiallarını kafede, restoranda unutmayıb ki? Yəni bilinməlidir ki, həmin saxtakarlığı kim edib. Bu gün Günahı olmayan Rauf Sultanov imzasının saxtalasdırılmasına görə hebsədir. O, qanunsuz həbsi ilə razılaşdırır və Xəzər Rayon Məhkəməsinin barəsindəki hökmən apelyasiya şikayəti verib".

M.Gülişik deyib ki, R.Sultanovun şikayetine Bakı Apelyasiya Məhkəmə-

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almanianın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparıcı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlanmış keçmiş həkim tərəfindən qənsiz, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Kişilər!!! Axırıncı sans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Siz nə Azərbaycanda, ne de xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətə və tam müalicəsinə d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zeiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impontensiyyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayıraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayıraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vezin böyüüməsi və ya kiçiləməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin əmələ gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyüməsi və ya kiçiləməsi
- * Qaslıq-xayalıqdə sizilti, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçiləməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən əyilməsi (Peyroni xəstələr)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyət üzvlərinin inkisafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sizanaqlar
- * Yuxuda ikən və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, quluncların dərmənsiz müalicəsi

Hekimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Turizm Film Festivalının təntənəli bağlanması mərasimi keçirildi

• yunun 3-de Bakıda keçirilən III Beynəlxalq Turizm Film Festivalının təntənəli bağlanması mərasimi keçirilib. Tədbir Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Nizami adına Kino Mərkəzində baş tutub. Tədbir festival zamanı baş tutmuş tədbirləri əks etdirən videooroliklə başlayıb.

Qeyd edək ki, adı çəkilən festivalın keçirilməsində məqsəd turizmin müxtəlif sahələrinə həsr olunan, daxili və beynəlxalq turizmin inkişafına təkan verə biləcək filmləri təbliğ etmek, ən yaxşı filmləri aşkarla çıxarmaq, onların müelliflərini həvəsləndirmək idi.

Festival həmən filmlərə beynəlxalq auditoriya qazandırmaq üçün onlara dəstək göstərir. Festival eyni zamanda tərxiyi və mədəni ərisin beynəlxalq mərkəzlərdən biri olan Azərbaycanın turizm potensialına diqqət cəlb etməyi qarşına məqsəd qoyub.

Festivalda iştirak etmək üçün 28 ölkədən 78 film seçim komissiyasından keçərək müsabiqə programına buraxılıb. Müsabiqə üçün seçilən filmlər 5 kateqoriya üzrə yarışib: ölkə, region, şəhər; mədəniyyət, ənənə; reklam filmləri; ekoloji turizm və digər turizm növləri; TV məhsullar (filmlər, videoçarxlar). Festivalın beynəlxalq münsiflər heyətinin heytinə 4 azərbaycanlı, Ayaz Salayev, Yusif Şeyxov, Rauf Paşayev, Azer Qərib, Məcanstandan Endre Florian, Rusiyadan İlna Demejko daxil idi.

Təqdimatda Quran-pri mükafatının qalibi Xorvatiya ölkəsindən olan film olduğunu müəyyənənib. Mükafatı Mədəniyyət və Turizm Naziri Əbülfəz Qarayev təqdim edib. Milli mükafatı Azərbaycan istehsalı olan "Yurdum" filmi olub. Filmin rejissoru Vüqar Kerimzadədir. Diger 5 kateqoriya üzrə qalib olan filmlər də təqdim olunub. Qeyd edək ki, 1-ci yerin qalibinə qızıl mükafat, diplom və mükafat, 2-ci yerin qalibinə gümüş mükafat, diplom və mükafat, 3-cü yerin qalibinə isə bürüncük mükafat, diplom və mükafat verilib.

Onu da eləvə edək ki, III Bakı Beynəlxalq Turizm Filmləri Festivalı Avstriyanın Vyana şəhərində fealiyyət göstəren Beynəlxalq Turizm Filmləri Festivalları Komitesinin (CIFFT) üzvüdür. Festivalın təşkilatçıları işlərini "Salname" sənədli filmlər studiyası həyata keçirib.

□ Xalida GƏRAY

"Nar" və "Irşad Electronics" istənilən smartfonu ilkin ödənişsiz və 200 AZN bonus ilə əldə etmək imkanı yaradır

Qiymətləri 12-yə böl, bonusları 6-ya vur!

1 iyun 2016-cı il tarixdə "Nar" operatorunun rəsmi tərəfdəsi olan "Irşad Electronics" mağazalar şəbəkəsinin yeni Nərimanov filialının açılış mərasimi keçirilib. Bu münasibətlə yeni mağazada xüsusi aksiyaya start verilib. Aksiya çərçivəsində istənilən şəxs heç bir ilkin ödəniş etmədən və 12 ay müddətində faizsiz şərtlərlə istədiyi smartfonu əldə edə bilir. Bundan başqa, 15 iyun tarixindən dərəcədən etibarət aksiyaya qoşulanlar "Nar" operatorundan nömrə, 6 ay müddətində istifadə olunacaq 200 AZN şəbekədaxili dərişiq balansı və 1,5 GB internet trafiği hədiyyə qazanırlar.

Beləliklə, "Irşad Electronics" Nərimanov filialından smartfon alaraq "Nar" nömrəsi əldə etmiş hər bir müştəri 6 ay müddətində mobil operatordan aylıq 33,33 AZN dərişiq balansı və 250 MB internet trafiği hədiyyə qazanır. "Irşad Electronics" mağazalar şəbəkəsinin Təbriz küçəsi 108/5 ünvandır yerləşən dükənində hər hansı bir smartfonu əldə etməklə kampaniyadan yararlanmaq mümkündür.

Kampaniya haqqında ətraflı məlumatı nar.az internet səhifəsindən öyrənə bilərsiniz.

Yenilik! Rusiyada təhsil almış və Moskvada müdafiə etmiş tibb elmləri namizədi, təcrübəli həkim Darya Ivanovna

varikoz və postvarikoz trofik yaraları, habelə diabetik yaraları özəl metodikası ilə, cərrahi müdaxiləsiz müalicə edir.

Tel: (051) 634-40-01

Xirdalanda kişi arvadını qayçı ilə, Nərimanovdakı işə bıçaqlı yaraladı

Baki sakini arvadına qayçı xəsarət yetirib. Hadişə Abşeron rayonunda qeydə alınıb. Abşeron RPİ-dən ANS PRESS-ə verilən məlumatə görə, Xirdalan şəhərinin 28-ci məhəlləsindən şəhər sakini Ramazan Dönyamalyev münəaqişə zominində keçmiş arvad 1988-ci il təvəllüdü Şəbnəm Mürsüdovaya qayçı ilə xəsarət yetirib hadisə yerini tərk edib.

Yaralı ailə üzvlərinin çağırıldığı təcili tibbi yardım avtomobili ilə xəstəxanaya çatdırılıb. Həkimlər onun həyatını xilas edə biliblər.

Keçmiş arvadını qayçılan R.Dünyamalyev Əlahiddə Çəvik Polis Alayının əməkdaşları tərafından tutulularaq Abşeron Rayon Polis İdarəesinə təhvil verilib.

Ərin öz arvadına xəsarət yetirdiyi daha bir hadisə Nərimanov rayonu ərazisində baş verib. X.R.Ulutürk küçəsi ev 79 üvanında yaşayan, 1971-ci il təvəllüdü Şamil Bağırov yaşadığı evdə arvadı, 1981-ci il təvəllüdü Pərvanə Qurban qızı Əhmədəvəni boyun və ayaq nahiyyəsində bıçaqlayıb. Yaralı dərhal xəstəxanaya çatdırılıb.

Bakıda fəaliyyət göstərən sərnişin avtobuslarının böyük əksəriyyətində soyuducu sistemlər yoxdur. Sərnişinlər isti yay günlərində tərəfə-yə yol getmeli olurlar. Bu vəziyyət ilərdir ki, davam edir.

Musavat.com xəbər verir ki, əsasən yay aylarında gündəmə gələn marşrut avtobuslarından havalandırma sistemi illərdir ki, həll edilmir. Problemdən danışılır, metbutat yazar, hamı narahiz qılınır, lakin heç nə dəyişmir.

Ölkəmizdə fəaliyyət göstərən sərnişindəşəmə şirkətlərindən sadəcə "BakuBus" teleblərin böyük hissəsini qarşılıyır. Geridə qalanlar isə bir-birindən heç də fərqlənmirlər.

Bütün şirkətlərin avtobuslarını idarə edən sürücülər kobud, avtobuslar köhnə, xidmət aşağı, təmizlik isə sıfır bərabərdir. İstənilən marşrut avtobusuna minib, oturacaqlardakı çirk, pəncərə kənarındaki toz-torpağı görmək olar.

Qanunla sürücülər maksimum 8 saat işləməli olsalar da, buna əməl edən olmur. Çünkü sürücülər hər gün plan verirlər, bu planı da ödəmək üçün beşen 12 saat, bəzən isə 15-16 saat işləyirlər. Belə olduğunu təqdirdə sürücülərin yorğun və dəqiqətsiz olması üzündən tez-tez qızalar baş verir.

Problemlər bununla da bitmir. Avtobuslar dayanacaqda, günün altında dayanıb, zaman intervalı əsasında hərəkət edirlər. Bu müddət ərzində avtobusun salonunda olan temperatur şəhər həmamlarını xatırladır.

"Elə bil avtobus deyil, hamamdır"

Tələblərə cavab verməyən avtobuslar xətdən çıxarılaçaq

Elə sərnişinlər də bunu deyir-
lər: "Marşrutu mindinsə gerək özünlə ya yelpik, ya da dəftər götürəsən. Olmasa istidən nefəs almaq olmur. Pəncərə açmaqla iş düzəlmir. Müsəsə avtobuslar və onları idarə edə biləcək normal adamlar lazımdır. Hazırkı sürücüləri isə bazarə göndərsələr, yaxşı olar. Bağırmağı elə bacarırlar".

Amma deyəsən, bütün bu problemlər Bakı Nəqliyyat Agentliyi tərəfindən həll olunacaq. Ən azından bunu **mətbuat xidmətinin rəhbəri Nuridə Allahyarova** deyir: "Avtobuslar üçün

nəzərdə tutulan yeni konsepsiya hazırlanır. Konsepsiya uyğun yay aylarında daşıyıcı şirkətlərin qarşısına konkret tələblər qoyulacaq. Avtobusları tələblərə cavab verməyən şirkətlərin xidmətlərindən imtina edilecek. Sərnişindəşəmə ilə məşğul olan şirkətlərə 3 ay vaxt vermişik. Bu üç ay ərzində həmin şirkətlər tələblərə qarşılmalıdır. Tələblər nədən ibarətdir: İlk olaraq avtobusların havalandırma, soyuducu və isidici sisteminin olması, sürücülerin maksimum 8 saat işləməsi, onların planla yox, maaşa işləməsi, dav-

raniş qaydalari, təmizliyi maksimum riayet edilməsi və s. Biz bu tələblərin yerinə yetirilməsi üçün maksimum çalışırıq. Müümadi olaraq əməkdaşlarımız sürücülərə hiss etdirmədən reyd keçirirler. Üstəlik cəza tədbirləri də görürləcək".

N.Allahyarovanın sözlərinə görə, problemlər marhələli formada həll ediləcək: "Lakin 3 ay ərzində qoyulan tələblərde birinci həll edilməli olan şəyər var. Məsələn, sürücülerin davranışlarının düzəldilmesi, təmizlik, salon daxiliyindəki təmirler üçün böyük vaxta

etdiyac yoxdur. Bunu tez bir zamanda həll etməlidirlər. GPS sistemlərinin qoyulması, avtobusların ancaq dayanacaqda saxlanması, havalandırma sisteminin qurulması mümkün olan avtobuslarda bu işin yerinə yetirilməsi şirkətlərə öndən qoyulan əsas məsələlərdir. Yay aylarında bu işlər görülcək. Bütün şirkətlərin məsələ sistemə keçməsi üçün isə vaxt lazımdır. Bu vaxt isə nağdsız, yeni kartla ödəniş sisteminə keçilməsi üçün sərf ediləcək vaxtdan asılıdır. Biz bunun üzerinde işləyirik. Əlimizdən geləni edəcəyik ki,

problemləri qısa zaman ərzində həll edək".

"Cəza tədbirləri necə olacaq" sənalına isə agentliyin söczüsü belə cavab verdi: "Tələbləri yerinə yetirməyən şirkətlər en sərt şəkildə cəzalandırılacaqlar. Ehtiyac olarsa, həmin avtobuslar xətdən çıxarılaçaq, yerinə alternativ avtobuslar ayrılaçaq, ya da həmin xətt üzrə hərəkət başqa şirkətə verilecək. Bütün şirkətlər bütün avtobuslarını dəyişməyi tələb edə bilər. Amma bu zamanla olmalıdır. Çünkü çoxusu müasir telebləri ödemir. Biza sərnişinlər tərəfindən daxil olan şikayət və eməkdaşlarının reydləri zamanı aşkar etdikləri problemlərə görə 8 sürücü işdən azad edilib. Bunlar, 24 51, 18, 204, 184 nömrəli marşrut avtobuslarının sürücüləridir. Onların işdən azad olunmasına səbəb, kobud davranış, avtobusu düzgün idarə etməmə, manevr qaydalarını pozmaları olub. Biz əger tələb qoyurqsa, bunun yerinə yetirilməsinə də izleyirik. Bakı Nəqliyyat Agentliyi vətəndaşlarınızın yüksək xidmət görməsi üçün çalışır".

□ **Məmməd TÜRKMƏN**
Fotoğraf müəllifindir

Azərbaycanın "qara siyahı"sına düşən məşhurlar

Onların bəziləri üzr istəyərək arzuolunmaz şəxslər sırasından çıxıblar, bəzilərinə sanksiya tətbiqi qüvvədədir

Artıq 25 il yaxındır ki, Ermenistan Azərbaycanın işgal etdiyi ərazilərinə dünənəcə məşhur şou adamlarını gətirir və konsert proqramları təşkil edir. Azərbaycan tərofi haqlı olaraq bu məsələ ilə razılaşmayaqaraq 2009-cu ilin iyulunda Gənclər, İdmən ve Turizm Nazirliyi, XİN seviyyəsində "qara siyahı" hazırlamağa başladı. Neticədə Dağılıq Qarabağda konsert verən çoxlu sayıda məşhurlar "qara siyahı"ya salınaraq onların ölkəmizə səfərlər və konsert təşkil etməkləri qadağan olundu. Buna baxmayaqəzə incəsonat nümayandeleri Dağılıq Qarabağda sofralarını davam edirlər. Lakin onların bəziləri sonradan Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyinə müraciət edərək həmin siyahadan adlarının silinməsinə xahiş ediblər.

İki gün önce Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərində konsert proqramları ilə çıxış edərək "qara siyahı"ya düşən məşhurlardan daha biri əməlindən peşman olaraq Xarici İşlər Nazirliyinə məktubla müraciət edib. Bu, Rusiya Federasiyasının vətəndaşı, müğənni, "Çay vdvoyom" qrupunun keçmiş üzvü və "A-Dessa" layihəsinin yaradıcısı Stanislav Mixayloviç Kostyuşkinidir. S.Kostyuşkin Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədleri daxilində ərazi bütövlüyü və suverenliyinə və qanunlarına hörmət etdiyi. Ermenistan tərəfindən işgal edilmiş Azərbaycan ərazilərinə bilmədən, səfərin fəsaladlarından əvvəlcədən məlumatlı olmadan səfər etdiyini qeyd edib. O, bu səfərin Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyünə qarşı yönəldiyini vurğulayıb.

Səfərlərə əlaqədar təssəffüfunu ifadə edən S.Kostyuşkin Azərbaycan hökuməti və xalqından üz istəyini bildirib. O, həmçinin gələcəkdə işgal olunmuş ərazilərə bə kimi səfərlərdən cəkinəcəyinə dair zəmanət verib.

Nazirliyden bildirilib ki, S.Kostyuşkinin müraciəti müvafiq qaydada nəzərdən keçirilib və onun adının arzuolunmaz şəxslər siyahisindən çıxarılmasına dair qərar qəbul edilib.

Qeyd etdiyimiz kimi, Azərbaycanın "qara siyahı"na daxil olan çoxlu sayıda məşhurlar var. "Yeni Müsavat" onların bəzilərini təqdim edir:

Onlardan biri **rusiyalı opera müğənnisi Lyudmila Kazarnovskayadır**. Müğənni ötən ilin sentyabrın 2-də Xankəndində konsert proqramı ilə çıxış etmişdi.

Onun bu əməlini Azərbaycanın Rusiyadakı səfiri Polad Bülbüloğlu da pişirmişdi. Bu barədə TASS-a açıqlama verən səfir Qondarma "Dağılıq Qarabağ Respublikası"na səfər edən rusiyalı opera müğənnisi Lyudmila Ka-

zarnovskayanın bütün beynəlxalq normalarını pozduğunu deməsid. Səfir onu da qeyd etmişdi ki, tanınmamış ərazilərə səyahət - Dağılıq Qarabağ isə heç bir dövələt, o cümlədən də Ermenistan tərəfindən tanınmayıb - yalnız ölkənin müvafiq orqanlarının, indiki halda isə, heç zaman Dağılıq Qarabağın tanımamış Azərbaycan hakimiyyətinin icazəsi ilə baş verir. XİN də rusiyalı müğənninin arzuolunmaz şəxslər siyahısına, "qara siyahı"ya salınacağını açıqlamışdı.

Xankəndində konsert verib qara siyahıya daxil olan digər məşhurlar sırasında məşhur piyanist Mariya Nemtsova, saksofon ifaçıları Vitali Vatul, Dmitri Uvarov, Yevgeni Novikov və Xuan Manuel Dominqesin də olub. Onlar 2015-ci il fevralın 6-da "Mu-

sic for peace" ("Sühli namine müşsəfi") layihəsi çərçivəsində konsert proqramı ilə çıxış ediblər.

Daha bir məşhur isə tanınmış italyalı müğənni Al Banodur. O, 2010-cu ilde Ağdərənin Vəng kəndində konsert verib. Qara siyahıya düşən müğənni sonradan açıqlama verərək siyasetçi olmayı, sülh tərəfdarı olduğunu bildirmişdi: "Mənə bu problem (Qarabağ) haqda danişdərəm. Dünənəcə tərəfdarı, dünənəcə insanları sevirdəm. Hesab edirəm ki, savadlı insanlar məni başa düşər". Onun bu açıqlamasından sonra Azərbaycan tərofi tezliklə onu "qara siyahı"ya salacağı barədə Azərbaycanın İtaliyadakı səfirliyinə xəbərdarlıq etmişdi. Bu barədə məlumatlanan müğənni Qara-

bağ münaqışasından xəbərsiz olduğunu və əməlinə görə təessüf hissi keçirildiyi vurğulamışdı. Müğənninin peşman olduğunu nəzərə alaraq XİN onun adını "qara siyahı"dan çıxardı. Neticədə müğənni 2013-cü ilin dekabrında Azərbaycana gələrək Heydər Əliyev adına sarayda keçirilən "San Remo ulduzları Bakıda" adlı konsert proqramından iştirak etdi.

Diger italyalı ulduz, tanınmış müğənni Roberto Loretti isə qara siyahıya düşməyin bir addımlığından geri döne bilib. Belə ki, o, 2013-cü il iyulunda 14 yaşlı erməni uşaqın dəvəti ilə Xankəndində konsert verməli idi. Konsert proqramından xəber tutan Azərbaycanın İtaliyadakı səfirliyinə xəbərdarlıq etmişdi. Bu barədə məlumatlanan müğənni Qara-

iumat verib. Həmçinin, "qara siyahı"ya düşəcəyi ilə bağlı xəbərdarlıq olunub. Bundan sonra müğənni Dağılıq Qarabağda olan konsert sahələrindən imtina edib. Beləliklə, müğənni "xəste olduğu üçün" konsertə gələ bilməyəcəyini açıqlayıb. Onu da qeyd edək ki, müğənni 2011-ci ilde Heydər Əliyev Sarayında proqram konserti ilə çıxiş edib.

Qara siyahida məşhur müğənni, bəstəkar Plasido Domingonun da adı var. Müğənni 2013-cü ilin noyabrın 17-de Dağılıq Qarabağda konsert proqramı ilə çıxış edib. Konsertdən öncə erməni jurnalistlərinin Dağılıq Qarabağ səfəri ilə əlaqədar Azərbaycanın "qara siyahı"sına düşəcəyindən qorxub-qorxmaması ilə bağlı suallarını cavablandırın. P.Domingo zərafat edərək deyib ki, hətta burada bir gecə de keçirməyə hazırlır, lakin bir şərtlə ki, onun kifayət qədər qəhvəsi və siqareti olacaq və sonrakı gün onu güllələməyəcəklər. Müğənni bu gün de XİN-in "qara siyahı"nda yer alır.

Qara siyahidan adını silməye nail olan ulduzlardan biri də Rusiyanın populyar müğənnisi Katya Leldir. O, 2005-ci ilin iyulunda Dağılıq Qarabağda gedən məşhurlar arasında olub. Bu məşhurlar Soso Pavlişvili, Filip Kirkorovun atası Bedros Kirkorov olub. Onların işgal olunmuş ərazilərde konsert verəməsi Azərbaycanda ciddi təqnidə qarşılıqlı olmuşdur. Uluzlar buna görə "qara siyahı"ya salınmışdı. Lakin Katya Lel bununla bağlı açıqlama verərək bildirmişdi ki, onlara İrvanda konsert verəcəkləri deyilsə də, sonradan qəfilən helikoptera mədirilərək Dağılıq Qarabağ getirilib: "Çox heyfislenirəm ki, biz durduğumuz yerdə tələye düşdük". Bedros Kirkorovdan başqa digər müğənnilər isə siyasetlə maraqlanmadıqlarını və konflitdən xəbərsiz olduqlarını dile getirmişdilər. Buna görə də onlar, o cümlədən müğənnisi Katya Lel Azərbaycan hakimiyyətindən üz istəib "qara siyahı"dan adını çıxartmağa nail olmuşdular.

□ **Xalidə GƏRAY**

ÜSAVAT

Son səhifə

N 121 (6442) 4 iyun 2016

Hotel qiymətləri baha olduğu üçün maşınından ev düzəltdi

Türkiyənin Küttahya şəhərində yaşayan Yılmaz Akkaya istirahət üçün getdiyi yerlərdə hotel qiymətlərinin çox baha olduğunu görüb 1992-ci model maşının yataq, televizor və soyuducu kimi əşyalar yerləşdirirək içərini hotel otağına çevirib. Şəhərdə maşın yuma mentəqəsində işləyən Akkaya bildirib ki, 3 il önce 3 min dollara 1992-ci il istehsalı olan Tofaş Kartal maşını satın alıb: "Bu maşının sahibi vəfat edib, həyat yoldaşı da 10 il boyunca ondan istifadə etməyib. Hər şeyi ilə orijinal olan maşın cəmi 80 min kilometr məsafə qət edib". Hər il tətilə getdiyini deyən Akkaya hotel qiymətlərini baha hesab etdiyi üçün maşını bir otaq kimi hazırlayıb: "Evdə oturdum, elimə kağız-qələm aldım. Maşının hər bir hissəsini özüm istədiyim kimi dizayn etdim. Bütün materialları özüm aldım və işçiliyini d özüm etdim. Bir çox dostum "bu maşınla bu qədər uğraşma, üzü astarından daha bahalıdır" desə də, bu, mənim həvəsim idi və təxminən 1.5 ildə istədiyim kimi bir maşın hazırladım. Maşının eyni zamanda mənim ikinci evim oldu".

Fils-veriş insanların sehhətinə müsbət təsir edir

Araşdırmalara görə, hər gün soppingə çıxan kişi və qadınlar daha uzun həyat sürürələr. Digər tərəfdən, sopping etməyə həvəslə olmayanların isə eyni göstəriciləri daha kiçik olur. Alımların qeyd etdiyi kimi, sopping ünsiyyət, fəal hərəkət etmə mənəbəyinə və sağlam dieta saxlamaq imkanı qazandırır. Bu barədə "Epidemiologiya və İctimai Sağlamlıq" jurnalında dərc edilmiş məqalədə deyilir. Aparıcı britaniyalı ekspertləri qeyd edirlər ki, bu cür müşahidələrin elmi əsası mövcud ola bilər. Onlar qeyd edir ki, sopping fiziki fəallıq, ictimai ünsiyyət və əqli fəallığı dəstekləyir. Elmi jurnalda dərc olunmuş araşdırımda deyilir ki, Dr Yu-Hung Changın rəhbərlik etdiyi tədqiqatda

2 mindən artıq 65 yaşını ötmüş kişi və qadınlar iştirak ediblər.

Müəyyən edilib ki, mütemadi sopping edənlər həftədə yalnız 1 dəfə yaxud ondan da az sopping edənlərdən daha çox yaşayırlar.

Alımlar etiraf edir ki, sopping etmek sağlam insanlar üçün rəmzi ehəmiyyət daşıya bilər. Lakin eyni zamanda onlar qeyd edirlər ki, soppingın tekce ele özü insanların sehhətinə müsbət təsir edə bilər.

Həyat yoldaşı çirkin olan qadınlar xoşbəxt olur

ABŞ-in Tennessee Universitetinin mütəxəssisi 5 il ərzində 82 cütlüyü evlilik həyatını izləyərək araştırma aparıb. Onların göldiyi qənaətə görə, həyat yoldaşı özündən çirkin olan qadınlar özlərini da ha xoşbəxt və daha güvəndə hiss edirlər.

Ekspertlər həyat yolda-

şindən daha cəlbedici olan bir kişinin kiçik eşqbazlıqlar etme şansının daha çox olduğunu, belə bir xəyanət ehtimalının isə qadının rəhatlığını və xoşbəxtliyini pozduğunu deyib.

Sosial münasibətlə üzrə professor Albert Daniel isə tərəf müqabili çirkin olan

kişilərin qadınına daha çox sahib <http://www.xanım.net/tag/sahib/> çıxdığını bildirib. O, vurğulayıb ki, bu sahibliyin səbəbi qadınların ər olaraq özlərindən daha çirkin kişiləri seçməsindən qaynaqlanır.

Bir çox qadınların çirkin kişilərlə birlikdə olduğu, hətta bundan çox razi olduğu heqiqətdir. Seriallarda, küçədə gəzərkən və yaxud hər hansı bir məkanda bele cütlüklərə tez-tez rast gəlinir.

Gözəl qadınların çirkin kişiləri seçməsinin digər bir səbəbi isə yaraşıqlı kişilərin özündən razı olmasına. Belə ki, cazibədar kişilər göze xitab etsərlər də, yaraşıqlı ve uzun boylu olmaqlarını digər mənfi xüsusiyyətlərini ört-basdır etmək üçün istifadə edirlər.

QOÇ - Bu gün tələskənlik etmək, bir neçə işlə eyni vaxtda məşğul olmaq olmaz. Əger ədalət lazımlı gələn məsələlərdə hiylə-gərlik etməni, zərbə ala caqsınız. Ruhani insanlarla görüşmək sizə səmərə verəcək.

BÜĞÜ - Bu gün istənilən mistikadan uzaq qaçmalısınız - falçı və cadugərə üz tutmaqdansa, Tanrı mərhəmetinə sığının. Günorta saatlarında sənədləşdirmə problemlərini sūrətli qaydasına salın. Səfərə çıxmayın.

ƏKİZLƏR - Bu gün yaddaşa böyük ehtiyaçınız olacaq. Ötən dövrələrdə baş verən hər bir detali yada salıb bu günün mənfiətinə daha çox nail ola bilərsiniz. Bu gün sözə etibar etmək müqavilə bağlamaqdan məqbuldur.

XƏRÇƏNG - Sevdiyiniz birisine hədiyyə almaq sizə məmənunluq getirəcək. Nahar ərafəsində isə pul məsələlərinə diqqətlə yanaşmaq lazımdır. Siyasi prosesləri diqqətlə izləsəniz də, meydana atılmayın.

ŞİR - Doğruluq, düzgünlük, özünütənqid bu gün başlıca vəzifənizə çevriləcidir. Əks təqdirdə nəzərdə tutduqlarınız gerçəklidən uzaq düşəcək. Saat 16-18 arası perspektivli görüşləriniz mümkündür.

QIZ - Ulduzlar qanunlara riayət etməyi tələb edir. Kiməsə zərər yetirmək, xeyirxah planlarını pozmaq olmaz. Fəaliyyət əslubunuzdan asılı olaraq istirahətinizi təmin etməyin də unutmayın.

TƏRƏZİ - Qarşınızda möhtəşəm bir təqvim durur. Günüñ karmik mənzərəsi geniş üfüqləri fəth etməyə gücünüzün çatacağını göstərir. Bu gün yalnız böyük, qlobal işlər görmək, tarixi gedisər etmək məsləhətdir.

ƏQRƏB - Gün gözlənilməz hadisələrlə, yeni tanışlıqlarla zəngindir. İnsanlarla ünsiyətdə olmaq, baş verənləri ürəyinə salmaq və tez unutmaq məsləhət görülür. Əlinizə pul gəlsə, deməli, yenə geləcək.

OXATAN - Bəri başdan nəzərinizə çatdırıq ki, gün boyu təcrübəli və müdriklərin məsləhetini eşitmək mövcud problemlərinizin həllində mühüm rol oynayacaq. Saat 12-16 arası cüzi də olsa, hər hansı mübahisəyə getməyin.

ÖGLAQ - Ümumən uğurlu vaxtdır. Daxili tərəddüdlərinizi bir kənara atıb konkret hərəkətə keçin. Etibarlı dostlarınızla bir araya gəlməklə mövcud problemlərinizin həlli yollarını tapa bilərsiniz. Təşəbbüskar olun.

SUTÖKƏN - Bu gün başladığınız işləri mütləq təntənəli sonluğa çatdırılmalıdır. Heç nəyə şübhə ilə yanaşmayın, axı şübhə Şeytanından gəlir. Bu gün haqq-ədalətin müdafiəsinə qalxmaq çox yaxşıdır.

BALIQLAR - Müləyim iqlimi nəzərə alıb daha çox təbiətdən zövq almışa çalışın. Hər hansı ciddi və riskli işlərə girişmək yolverilməzdir. İmkan daxilində çoxdan görmədiyiniz yaxınlarınıza baş çəkin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Qısqanlıq xəstəlik kimi təsdiqləndi

Italya alımları evli cütlükleri tedqiq edib və müəyyən edib ki, qısqanlıq müalicə tələb edən xəstəlikdir. Həm de qeyd olunur ki, qısqanlıq özüne inamsızlığa əsaslanır. Lakin bundan başqa, hər qısqanlıq hadisəsi "patologiya" adlı ifadeyə aid edilə bilər. Patologiya - ilk növbədə, qısqanlığın aqressiv formada təzahürür. İtalyan alımları insan beynində istenilən insani ifrat qısqanca əvvərə bilən nahiyyə aşkar ediblər.

Alımların fikrincə, qısqanlıq insan beyninin müəyyən hissəlində müşahidə olunan aktivlikdən qaynaqlanır. Belə hallar insanın öz üzündə nəzarəti itirməsinə sebəb olduğuna görə çox təhlükəlidir. Qısqanlıq onu düşüñülməmiş hərəketlərə sövq edə biləcək affekt veziyətinə də çatdırıb.

Elm artıq çoxdan sübut edib ki, güclü hissələr öz-özüyündə orqanizmdə patologianın olmasına işarədir. Buna qədər sevginin də xəstəlik olduğu müəyyən olmuşdur.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib,
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmışdır.
Müəlliflər redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-cı mahalla ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisenziya N: B 114
SAYI: 4.750